

Tudi usoda
železarne
odvisna
od Silvia?

ALJOŠA GAŠPERLIN

To letje je poleg vročinskih viškov razgrela tudi razprava o usodi bivšega premierja Silvija Berlusconija po dokončni razsodbi kasacijskega sodišča. V normalni demokratični državi bi politik sprejel odločitev sodnikov in se bržkone umaknil s političnega prizorišča. Berlusconi ne.

Podjetniku iz Arcoreja in mnogim vidnim predstavnikom Ljudstva svobode (oziroma bočne stranke Forza Italia, ki govoriti ne bo ničesar dodala k svežini italijanske politike) ne gre v račun, da se sodniki in zdaj še predsednik republike Giorgio Napolitano ne podrejajo njegovim oziroma njihovim željam in zahtevam. Skratka, ne gre jim v glavo, da lahko stvari potekajo drugače, kot si sami predstavljajo. Zaradi tega že dolga leta vsljujejo teorijo o sprotosti med politiko in sodstvom, češ da se gredo sodniki politike.

Berlusconi v zadnjem obdobju pretežno molči, oglašajo pa se njegovi neuradni govorci, ki vsak drugi dan grozijo z vladno krizo. Že spet smo torej na občajnem razpotju med interesom države in interesom Berlusconija.

Italijanska vlada si v zadnjih mesecih prizadeva za izhod iz krize in nekateri že ocenjujejo, da se stanje izboljuje. Vladna križa bi imela zato hude posledice na vseh ravneh. Verjetno ni naključje, da je predsednica Dežele Furlanije-Julijskih krajin Debora Serracchiani včeraj opozorila, da bi lahko splaval po vodi mnogi projekti, ki so stekli v zadnjih treh mesecih v sodelovanju z Rimom, od spremembe pakta stabilnosti do gradnje tretjega avtocestnega pasu.

Na pristojnih ministrstvih pa je v teku tudi mrzlično dogovarjanje o usodi škedenjske železarne, ki jo namerava prevzeti skupina Arvedi iz Cremon. Rešitev tega problema ni bila še nikdar tako blizu. Pogajanja med deželno vlado, družbo Lucchini in skupino Arvedi se v avgustu niso ustavila in so še v teku, toda za njihov dokončen in uspešen zaključek je v Rimu potrebna trdna vlada.

Upati je, da ne bodo zdrahe v Ljudstvu svobode preprečile pozitivnega razpleta. Morebitna vlada z omejenimi pristojnostmi, ki bi skrbela le za tekoče posle, bi sicer lahko še prispevala k zaključku pogajanj. Ko pa bi to zahvalovalo spremembu nekaterih normativov ali zakonodaje, bi se utegnila rešitev železarne že spet oddaljiti.

EGIPT - Oblasti obglavile Muslimansko bratovščino

Vrhovni voditelj Badie za zapahi

TRST - Podelitev
Boris Pahor
bo od petka
zaslužni občan

TRST - V petek bo tržaški župan Roberto Cosolini pisatelju Borisu Pahorju podelil naziv zaslavnega občana. Slovesnost bo v dvorani občinskega sveta ob 12. uri.

Sicer pa bodo pisatelja, ki bo 26. avgusta dopolnil sto let, počastili tudi v Slovenskem stalnem gledališču in ljubljanski Operi. V Ljubljani bodo predstavili tudi njegovo biografijo Tako sem živel.

Na 6. strani

MILJE - Dežela FJK medtem išče rešitev

Občina v primežu pakta stabilnosti

KAIRO - Egiptovske oblasti so včeraj aretirale Mohameda Badieja, vrhovnega voditelja Muslimanske bratovščine, in zanj odredile 15-dnevno pridržanje. Badie se je vse od odstavitev egiptovskega islamističnega predsednika Mohameda Mursija skrival pred očmi javnosti. Tožilci so Badieja že zaslišali, osumljen pa je vpletosteni v poboji demonstrantov pred predsedniško palačo v Kairu v začetku decembra lani. Zaslišali so ga tudi, ker naj bi pozival k napadu na položaje republikanske garde, potem ko je vojska julija odstavila Mursija.

Viri na egiptovskem notranjem ministrstvu so povedali, da je bil Badie aretiran v stanovanju v Kairu v bližini trga Raba al Adavija, kjer je policija minuto sredo nasilno razgnala privržence Mursija, pri čemer je bilo zgolj tam ubitih več kot 200 ljudi.

Na 9. strani

SOVODNJE - Nova avtocesta A34

Dvojezičnost v nasprotju s prometno zakonodajo?

MILJE - Zaradi omejitev, ki jih določa paket stabilnosti, so v Miljah pod vprašajem načrti v skupni vrednosti okrog 4,5 milijona evrov. Za majhno obmorsko občino, katero bilanca »tehta« vsega skupaj 18 milijonov evrov, je to veliko. Levi delež sredstev zadeva ureditev dela miljske obale, tu pa je tudi denar za novo križnico, dnevni center v Žavljah in miljski nogometni stadion. Župan Nerio Neslašek pa pravi, da je predsednica Dežele FJK Debora Serracchiani omenila zanimivo rešitev, ki bi izvlekla iz zagate vse občinske uprave.

Na 5. strani

Draguljarna Skerlavai

Trst, Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

Žepne ure in
broške za
Kraško občet

Slavc in Julija
dobila naraščaj

Na 3. strani

Železarna: v teku
mrzlična pogajanja

Na 4. strani

Pupkin Kabarett
v muzeju in osmici

Na 6. strani

Alea Iacta četrčič
brez soglasja

Na 11. strani

Šest priseljencev
centra CIE na begu

Na 10. strani

VREME - Po temperaturah do 40 stopinj prišla mraz in veter, vendar že danes izboljšanje

Pred 10 dnevi še vročinski val, včeraj sneg na Kredarici

LJUBLJANA - Čeprav je vročinski val, ki je dosegal temperature nad 40 stopinj, popustil šele pred desetimi dnevi, je včeraj na Kredarici že rahlo snežilo. Ponoči je namreč prišla nova ohladitev, a se bo že danes zjasnilo in bo večinoma sončno s temperaturami do 29 stopinj Celzija, piše na spletni strani Agencije RS za okolje (Arso). Sončno vreme se bo po obetih Arsa nadaljevalo jutri, v petek pa bo čez dan predvidoma nekaj več spremenljive oblačnosti, možna bo tudi kakšna ploha ali nevihta. Včeraj ob 14. uri je bil na Kredarici sicer po podatkih Arsa dež s snegom, termometer pa je pokazal le stopinjo nad ničlo.

Še pred nekaj dnevi pa se je Slovenija spopadala s tretjim vročinskim valom to letos. Ta je trajal od 1. do 9. avgusta, najbolj vroča dneva sta bila 3. in 8. avgust. A kot se je izkazalo, le niso dosegli novega slovenskega vročinskega rekorda oziroma najvišje izmerjene temperature, temveč le izenačili sedanjega. Že davnega 5. julija 1950 so v Dobičah pri Črnomlju izmerili 40,6 stopinj Celzija, prav toliko pa je termometer pokazal 8. avgusta letos na letališču v Cerkljah. Kljub temu pa so po posameznih krajih v zadnjem vročinskem valu padli številni vročinski rekordi, med drugim v Ljubljani (40,2) in Mariboru (40,4).

Letos poleti so v Ljubljani do 9. avgusta zabeležili 29 vročih dni, torej dni, ko je bilo vsaj 30 stopinj Celzija. Čeprav se to število ne more meriti s številom vročih dni v letu 2003, ko jih je bilo kar 51, pa se je letošnje poletje zelo približalo izenačitvi rekorda v številu zaporednih vročih dni. Teh je bilo leta 1994 20, letos pa 19. A klub temu je v Ljubljani padel še en rekord - kar sedem zaporednih dni, med 2. in 8. avgustom, je najvišja dnevna temperatura po podatkih Arsa presegla 35 stopinj.

V Mariboru je bil med zadnjim vročinskim valom dosežen rekord zaporednih tropskih noči, ko se najnižja temperatura zraka ni spustila pod 20 stopinj Celzija. Tako je bilo kar šest zaporednih noči, med 4. in 9. avgustom. Prejšnji rekord je bil iz leta 2006, ko so našteli pet zaporednih tropskih noči.

Na Kredarici (na posnetku Triglavski dom) je včeraj zgodaj popoldne pri eni stopinji rahlo snežilo

ARHIV

SEŽANA - Praznovanje občinskega praznika »28. avgust«

Od petka do nedelje vrsta najrazličnejših prireditvev

SEŽANA - Program prireditvev ob sežanskem občinskem prazniku »28. avgust«, s katerim se spominjajo prihoda prvih partizanov pod vodstvom Ervina Dolganega 28. avgusta 1941 leta v Gorenjo Branico in na Kras, se je pričel že v začetku meseca, osrednje prireditve pa bodo ta vikend, od 23. do 25. avgusta s kulturnimi, športnimi, turističnimi ter zabavnimi prireditvami. Praznik se bo nadaljeval prihodnji teden s Festivalom na štengah in se zaključil v začetku septembra.

Prireditve bodo konec tedna potekale vzdolž Partizanske ceste, na parkirnem prostoru pred pošto, v parku pri Starem gradu, v amfiteatru Kosovelovega doma, na plesišču Lipov list in v športnem parku pri osnovni šoli. Uvod v osrednji del praznovanja bo ta petek, ko bodo na slavnostni seji občinskega sveta podelili občinska priznanja in nagrade za letošnje leto, v večernih urah pa se bo na Lipovem listu odvijala že 7. tradicionalna prireditve Vino in glasba z degustacijo vín in zabavo z dalmatinsko vokalno-instrumentalno skupino Klapo Leut in skupino Argonauti.

Glavni del prazničnega dogajanja bo v soboto. Obiskovalci si bodo lahko v sklopu predstavitev krajevnih skupnosti ogledali stare kraske običaje, okusili sadove trdega kmečkega dela gospodinj ter prisluhnili vižam zbranih kraških muzikantov. V sklopu tržnice se bodo predstavila tudi društva. V športnem parku bo potekal zaključek projekta »Športno obarvanje poletje na Krasu« -

Mini olimpijada, v sodelovanju z OKS Slovenije, ki bo zajemal otvoritev mini olimpijade, olimpijski kviz, uro olimpizma, delavnico fair play gibanja, olimpijsko štafeto, met vortexa, olimpijske štafetne igre, delavnice športnega plezanja, poligon za najmlajše, malo šolo golfa in dog frisbi show. Ob 16. uri se bo na pot odpravila slavnostna povorka, na kateri bodo letos sodelovali tudi najbolje uvrščeni vozovi s Praznika terana in pršuta. Koncert godb na piščala z bogatim spremljajočim kulturnim programom se bo začel ob 17. uri v amfiteatru Kosovelovega doma.

V nedeljo bo interaktivna gledališka predstava v parku pri Starem gradu najprej razveselila otroke. Pod večer bodo s tradicionalno prireditvijo Koncert v parku na vrsti še starejši. Na Ocinici pri Štjaku pa se bo ob 18. uri pričelo spominsko in družabno srečanje, na katerem bo sežanska borčevska organizacija med drugim podelila tudi pet priznanj s plaketo narodne heroine Mihaele Škapin Drine in republiško priznanje ZZB.

Praznovanje se bo nadaljevalo od ponedeljka do četrtega z novo prireditvijo »Festival na škalah«, ki se bodo zvrstili pesniški, glasbeni in gledališki dogodek v amfiteatru Kosovelovega doma, kjer so veliko dvorano poimenovali po domačem že pokojnem slikarju Ivanu Varlu in kjer so odprli likovno razstavo domačega slikarja Marjana Miklavca.

Olga Knez

EUROSTAT - Obseg gradbenih del Junija Slovenija z največjo rastjo

LUXEMBOURG - Obseg gradbenih del v območju evra se je junija glede na maj okreplil za 0,7 odstotka, v celotni EU pa za 0,8 odstotka. Na letni ravni je obseg del v evropski denarni uniji upadel za tri odstotke, v vsej EU pa za 1,5 odstotka. Slovenija je na mesečni ravni beležila 10,5-odstotno rast, kar je največ med vsemi državami, je včeraj objavil Eurostat.

Europski statistični urad Eurostat je objavil tudi revidirane podatke za maj. Obseg del je v maju glede na april v območju z evrom narasel za 0,5 odstotka, v sedemindvajsetici - Hrvaška v podatki ne zajeta, saj je v EU vstopila 1. julija - pa za 0,3 odstotka. Na letni ravni je medtem obseg del maja upadel za 3,8 odstotka oz. 4,3 odstotka.

Obseg gradbenih del se je junija v mesečni primerjavi med državami, z katere je Eurostat imel podatke, pove-

čal v štirih, upadel pa v šestih članicah EU. V Španiji, v Franciji in na Madžarskem je ostal stabilen.

Najbolj se je povečal v Sloveniji (+10,5 odstotka), okreplil pa se je tudi na Poljskem (+5,3 odstotka), v Nemčiji (+1,6 odstotka) in na Češkem (+1,3 odstotka). Najbolj je upadel v Romuniji (-2,4 odstotka), na Portugalskem (-2,2 odstotka) in na Švedskem (-0,9 odstotka).

V letni primerjavi je obseg gradbenih del junija med državami, za katere so bili dostopni podatki, upadel v desetih, porasel pa v treh.

Največji padec so beležile Poljska (-16,3 odstotka), Portugalska (-12 odstotkov), Slovaška (-10,7 odstotka) in Češka (-9,8 odstotka), rast pa so imeli Madžarska (+12,5 odstotka), Španija (+4,1 odstotka) in Švedska (+3,1 odstotka).

PISMO UREDNIŠTVU

Kakšna država je Slovenija?

Pogosto si zastavljam vprašanje v kakšnih državah sem živel, v kakšni državi živim? V kraljevini Jugoslaviji so člani družine bili obsojani na težko ječo zaradi rušenja diktatorskega sistema. Živel sem v diktatorskem sistemu. V času druge svetovne vojne so člani družine umirali na bojiščih ali v taboriščih v boju zoper nacijašizem. Živel sem v vojnih razmerah kjer se je za suverenost, za ozemlja bojevalo na bojiščih. Kjer ni bilo ne prava ne pravne države. V povojučem času je bilo pravo na strani zmagovalca.

V kakšnem času živim sedaj? Ali živim v suvereni in pravni državi? Deklarativno da. Pa poglejimo le nekaj primerov, kako je v praksi. Po osamosvojitvi smo bili na dobi poti, da zares postanemo suverena in pravna država. Mnogi dogodki sejejo dvom. Ko je italijanska država razglasila Slovence kot genocidni narod, so odmevi bili medli. Ko je Hrvaška glede meje ravnala v nasprotju z dogovori ni bilo pravega odziva. Ko je slo za nameravano gradnjo termina v Tržaškem zalivu nismo ravnali suve-

reno. Nismo od samega začetka napravili vse kar bi morali. Tudi do Evropske unije pogosto ne ravnamo kot suverena država.

Kako je s pravno državo? Od izdaje certifikatov do uničevanja podjetij, do formiranja revnih slojev, uničenja srednjega razreda, bogatenja na nedovoljen način, kaže na to, da s pravnimi sredstvi nismo znali ali nismo hoteli preprečiti tisto, kar bi lahko. Pravne države pogosto ni bilo.

Tudi danes ne znamo ali ne želimo preprečiti najbolj osnovnih kršitev ustavnih določil. Vsakodnevno obveščamo o osebah osumljениh kaznivih dejanjih na način kot, da je kaznivo dejanje že storjeno. S tem povzročamo nepopravljive posledice! S tem hudo kršimo ustavno dolčilo, da državljan ni kriv vse dokler ni izrečena pravnomočna sodba. Dvom v pravno državo je še večji, ko poslušamo razlage znanih pravnikov o isti zadevi o isti sodbi. Pri državljanih vzbuja občutek, da je politična ideologija tista, ki vpliva na mnene ali stališče in ne pravo.

Bežno razmišljajanje kaže, da bi za več suverenosti bilo nujno sprejeti volilni sistem, ki bo zagotovil, da bo v parlament prišlo več ljudi z znanjem in ne le z strankarstvo pa lahko tudi sovražimo.

Za več prava pa bo nujno več tožb vse do evropskih sodišč zato, da se po tisku preneha povzročanje nepopravljivih posledic zaradi pogostih prekoracitev pooblastil ali uradnih pravic, ko gre za ustavne pravice državljanov. Da zares živimo v pravni državi, je nujen vsakodnevni dober občutek, ko hodimo po ulici, ko prebiramo časopise, ko poslušamo RTV. Zlasti, ko se srečamo z uradnimi organi. Povsed!

Domovine se spominjam po rojstem krajtu, naravi, po očetu in materi.

Državne tvorbe pogosto pa po tem, kako nas je s svojo Ustavo varovala, kako so njeni organi spoštovali ustavna določila. Domovino imamo ponavadi radi. Državno tvorbo pa lahko tudi sovražimo.

Ado Butala, Izola

Letos v slovenskih gorah umrlo več ljudi kot lani

LJUBLJANA - V slovenskih gorah je po podatkih Gorske reševalne zveze Slovenije od 1. januarja do 18. avgusta umrlo 21 oseb, medtem ko so lani v enakem obdobju umrle štiri osebe manj.

Po številu pa je bilo nesreč dejansko manj. Tako so člani društva gorskih reševalnih služb do 18. avgusta zabeležili 266 nesreč, v enakem obdobju lani pa dve več. Zmanjšalo se je tudi število poškodovanih, in sicer s 310 na 308.

Po navedbah Dušana Polajnarja z Gorske reševalne zveze Slovenije so glavni razlogi za nesreče v gorah zdrs, odlom oprimka ali stopa (v 40 odstotkih). Drug najpogosteji vzrok je nepoznavanje terena, ko se planinci ali alpinisti izgubijo ali zaidejo (v 23 odstotkih primerov). Pogost vzrok sta tudi fizična ali psihična nepripravljenost (v 18 odstotkih primerov) ter napačna oprema ali nepoznavanje uporabe opreme (v 14 odstotkih primerov). V slovenskih gorah se sicer največkrat poškodujejo domači državljanji. Od vseh poškodovancev v gorah je namreč kar 70 odstotkov Slovencev.

SDS po članstvu največja, DL najmanjša parlamentarna stranka

LJUBLJANA - V SDS so v nedavnem odzivu na izstopa Franca Pojbiča in Pavla Ruparja zapisali, da so z več kot 30.000 člani največja stranka v Sloveniji. Pregled članstva strank temu pritičuje. Po članstvu je na drugem mestu SLS z več kot 16.000 člani, sledi SD z 12.000 člani. Stranka PS, ki ima v DZ največ poslancev, pa ima 2530 članov. Po članstvu je med strankami na četrtm mestu DeSUS z 11.910 članci in člani, sledi NSi, ki jih ima 10.297. DL, ki je po številu poslancev v parlamentu na četrtem mestu, pa ima 921 članic in članov.

V nekdaj najmočnejši stranki v državi LDS pravijo, da imajo okoli tisoč članov. Danes zunajparlamentarna stranka Zares je imela lani po besedah predsednika stranke Pavla Gantarja glede na plačano članarinu med 600 in 700 člani. V Stranki za trajnostni razvoj Slovenije (TRS), ki so jih javnomenjske napovedi v začetku volilne kampanje pred državnozborskimi volitvami 2011 kazale relativno visoko podporo, a se nato niso uvrstili v DZ, pa imajo 477 članov ter 258 simpatizerjev. Tudi v SD poudarjajo, da imajo poleg 12.005 članic in članov tudi 9313 simpatizerjev.

DEŽELA - Obračun Debore Serracchiani in njegovega odbora po prvih stotih dneh vodenja FJK

»Veliko stvari smo naredili, čaka pa nas še precej dela«

VIDEM - Debora Serracchiani je zadovoljna s stvarmi, ki jih je njena večina uspela napraviti v prvih stotih dneh »vladanja« v Furlaniji-Julijski krajini, ob tem pa je njena pozornost zdaj namenjena stvarem, ki so jih že začeli, o njih pa bo prihodnji mesec tekla tudi razprava v deželnem svetu. Istočasno pa je zaskrbljena zaradi možne vladne krize, ki bi lahko izničila dobro zastavljeni delo, ki Furlaniji-Julijski krajini že prinaša sadove in rezultate. Skupaj z odborniki Sergiom Bolzonellom, Mario Chiaro Telesco, Saro Vito in Francesco Peronijem je Serracchianijeva podala obračun za prve tri mesece deželnega odbora, predvsem pa je nakazala pot, na katero se namerava podati v bližnji prihodnosti.

Na prvo mesto med dosežki je postavila »drastično krčenje stroškov politike«. Pri tem je poudarila, da sodi FJK na tem področju med dežele, ki so se pri tem najbolj izkazale. Najavila je tudi reforme v skoraj vseh sektorjih: od zdravstva do trgovine, od turizma do ustanov, v katerih ima dežela večinski delež, od deželnega energetskega načrta do sistema kreditiranja, lova in evropskih strukturnih skladov. V zvezi s slednjimi je še dodala, da jih FJK izkorističa dobro, »to da radi bi jih še bolje«.

Precej pozornosti je predsednica FJK v svojem poročilu namenila stvarem, ki jih je treba storiti. Tako se bo že danes v Rimu na ministrstvu za infrastrukture pogovarjala o sredstvih, ki so namenjena za tretji vozni pas na avtocesti A4, do konca leta 2014 mora biti končana zdravstvena reforma, pri čemer odbornica Telescova dela na tem, da se zaustavi tozadevna Tondova reforma. Med takojšnjimi nalogami je omenila reformo ustanov, v katerih ima dežela večinski delež, pri kateri naj bi posebno vlogo imel Mediocredito, in reformo turističnega ter trgovskega sektorja. O tem je spregovoril tudi odbornik Bolzonello, ki je poudaril, da gre pri turističnem sektorju za potrebo po politiki upravljanja, medtem ko bo reforma trgovskega sektorja bolj zapletena, saj ne gre samo za »odprtje ali zaprtje trgovin ob nedeljah«.

Od leve Sara Vito, Francesco Peroni, Debora Serracchiani, Maria Chiara Telesco in Sergio Bolzonello na včerajšnji predstavitevi obračuna prvih stotih dni v Vidmu

Odbornica Sara Vito je spregovorila o nujnosti dogovarjanja na izredno zahtevnih toda za razvoj Furlanije-Julijsko krajine strateških področij, kot sta okolje in energetika, medtem ko je Francesco Peroni poudaril pozitiven odnos z vlado v zvezi s paktom stabilnosti, omenil nujno sprememb v zvezi z odnosi med vodstvi posameznih ustanov in glavnim delničarjem, ki je v tem primeru Dežela. Peroni je omenil tudi možnost dodatne dokapitalizacije Mediocredita, ki naj bi dobil tudi novo vlogo.

Glede na povedano v Vidmu, se lahko oceni, da Serracchianijeva in njen odbor z optimizmom gledajo na prihodnost. »Tudi zato,« je poudarila predsednica, »ker smo z Rimom vzpostavili konstruktivne odnose, podobno lahko rečem za Veneto ter za obmejnja področja v Sloveniji in Avstriji, kar vse prispeva k okreplitvi mednarodne vloge naše dežele.« Ob tem pa Serracchianijeva in njen odbor pozorno spremljata dogajanje v Rimu in upata, da problemi, s katerimi se soočajo v strankah, ki sestavljajo vladno koalicijo, ne povzročijo padca vlada, ki bi imel negativne posledice tudi za Furlanijo-Julijsko krajino.

POLETNI FOTOUTRIP '13 NA POČITNICE S PRIMORSKIM DNEVNIKOM

Poslajte svoj posnetek naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

V Repnu
pasmo kokuše

KAJZER

HELSINKI - Patria Tožilec zahteval zaporne kazni

HELSINKI - V finskem Hämeenlinna se je včeraj začelo sojenje šestim nekdajnim vodilnim možem finskega orovarskega podjetja Patria, ki so obtoženi podkupovanja pri prodaji osemkolesnikov Sloveniji. Ob začetku obravnavne je glavni tožilec Jukka Rappe za štiri obtožence zahteval po dve leti in pol zaporne kazni, za enega pogojo zaporno kazneni, v šestem primeru pa je tožilec obtožbe zaradi začaranja opustil. Poleg tega tožilstvo ob hčerinskega podjetja Patria Land Services, ki se je pred tem imenovalo Patria Vehicles, zahteva plačilo kazni v višini 600.000 evrov. Med obtoženimi v primeru so med drugim nekdajni generalni direktor Patrie Jorma Wiitakorpi, zastopnik koncerna za Slovenijo Reijo Niitynen in nekdajni izvršni podpredsednik Patrie Vehicles, ki je bil tudi izvršni vodja projekta, Heikki Hulkkonen. Vsi obtoženi so krivdo v predkazenem postopku zanikali.

SODELOVANJE Slovenska policista mesec dni na Hrvăškem

LJUBLJANA - Ljutomerski policist Boris Kumer in njegov mariborski kolega Janez Hančman sta se vrnila s Hrvăške, kjer sta med 15. julijem in 16. avgustom nudila pomoci hrvăškim policistom pri postopkih s slovenskimi državljanji, so sporocili s policije. Kumer je služboval v Vodicah, Hančman pa na otoku Pag.

Policista sta na Hrvăškem delala v okviru projekta Varna turistična sezona, ki so ga prvič izvedli leta 2011. Delovala sta predvsem na področju splošnih policijskih nalog, kot so varovanje javnega reda in miru, nadzor cestnega prometa in obravnavne prometnih nesreč ter kaznivih dejanj.

Prednost tovrstnega sodelovanja je predvsem v hitri in učinkoviti izmenjavi informacij, pa tudi v tem, da so postopki s slovenskimi državljanji krašči, saj lahko hrvăški policisti podatke pridobijo neposredno od slovenskega policista, pravijo na policiji. Prav tako je koristna tudi pomoci pri komunikaciji v postopkih.

VOLKOVI - Slovenski volk in italijanska volkulja ustvarila nov trop

Slavc in Julija z naraščajem

Združila sta dve veji, ki sta bili ločeni več kot 150 let - Aprila sta se jima skotila volčiča

Volk Slavc je iz Slovenije do parka Lessinia prečkal štiri meje in prehodil nad 1000 km

ARHIV

VERONA - Slovenski volk Slavc in italijanska volkulja Julija sta združila dve volčji populaciji, ki sta bili ločeni več kot 150 let in na območju naravnega parka Lessinia, nedaleč od Verone in Gardskega jezera ustvarila nov volčji trop. Kot poročajo italijanski portal, imata volka tudi naraščaj, in sicer dva volčja mladiča, stara približno štiri mesece.

Skotila sta se paru, ki je prisoten na planoti že leto in pol - volk Slavc iz dinarsko-balkanskih družin, ki je v Lessiniju prišel iz Slovenije in pri tem opravil pot dolgo več kot 1000 kilometrov in prečkal štiri meje, ter Julija iz italijanske družine, ki je verjetno prišla iz zahodnih Alp. Njuno srečanje je združilo dve volčji populaciji, ki sta bili ločeni več kot 150 let, in dalo življenje prvemu tropu volkov, potrjeno iz vzhodnih Alp. Po ocenah mednarodne znanstvene sfere gre za zgodovinski dogodek svetovnega pomena.

Na območju naravnega parka Lessinia je v začetku avgusta kamera v okviru tamkajšnjega videonadzora ujela dva volčiča, stara približno štiri mesece. Posnetek prikazuje volčiča, ki skupaj tečeta in izgineta iz zornega kota kamere ter se nato vrneta eden za drugim. Nazadnje se prikaže volkulja Julija, ki jo prepozna po črni črti na zadnji desni nogi.

Volk Slavc, ki je bil rojen v slovensko-hrvăškem tropu Slavnik, je sedeč po podatkih z njegove telemetrične ovratnice sredi decembra 2011 zapustil svoj rodni trop, prepotoval celotno Slovenijo, velik del Avstrije in prečkal italijanske Alpe, nato pa se ustalil na območju Lessinia.

Augusta lani so v bližini parka Lessinia našli truplo mlade volkulje, za katere so domnevali, da je najverjetnejše Julija. O domnevni ovdoveli Slavcu ni bilo več sledu, ko je telemetrična ovratnica odpadla. Slavčeva ovratnica je bila namreč opremljena z mehanizmom za samodejno odpadanje, ki se sproži po dobrem letu delovanja, da volk ovratnice, ki zaradi izpraznjene baterije neha pošiljati podatke, ne nosi po nepotrebniem.

V ameriškem laboratoriju so bile pozneje opravljene dodatne genske analize mrtve volkulje, ki so pokazale, da ne gre za Julijo. Slavca in Julijo so v naravnem parku Lessinia ujeli v fotografiski objektiv že pozimi, zdaj pa je videokamera pokazala, da sta aprila dobila še naraščaj. (STA)

ŽELEZARNA - Deželna vlada, družba Lucchini in skupina Arvedi pripravljajo pogodbo

V teku so pogajanja za prevzem železarne v najem

Klub avgustovskim vročim dnevom in velikemu šmarnu se pogajanja o usodi škedenjske železarne niso ustavila. Deželna vlada, družba Lucchini in skupina Arvedi iz Cremona, ki namešča prevzeti tovarno v najem in jo nato odkupiti, so se namreč v tem obdobju večkrat srečale. Uradni izsledki pogajanj bodo znani predvidoma v prvi polovici septembra, do takrat pa naj bi bila že sklenjena prva faza, tj. izdelava pogodbe za prevzem železarne v najem.

Vse kaže torej, da so pogajanja za prevzem železarne, ki so v juliju prešla v odločilno fazo tako na državnih kot na lokalnih ravninah, na dobrimi poti. Podjetnik Giovanni Arvedi je konec julija tudi obiskal Trst, kjer se je sestal prej z deželnim ozirom z lokalnimi upravami in nato na sedežu tržaške Confindustria z zveznimi in s panošnimi sindikati. V Rimu pa so vzopredno potekala srečanja na pristojnih ministrstvih. Delo je bilo skratka usklajeno na vseh ravneh, tako da ne bi smelo biti večjih zapletov. Tudi predsednica Pristaniške oblasti Marina Monassi, ki je sprva nasprotovala napovedanemu projektu, je, kot kaže, spremnila mnenje. Če je še do zadnjega zagovarjala tezo, da mora biti območje železarne v prihodnosti nameščeno pretežno za pristaniške namene, je Monassijeva naposled sprejela Arvedijev načrt in bo zdaj baje brez težav izdala koncesijo skupini iz Cremona. Poudarek je v tem obdobju tudi na tem,

Škedenjska železarna

KROMA

da pride kmalu do ponovne izdaje integriranega okoljskega dovoljenja AIA, ki ga mora sicer formalno zahtevati delniška družba Servola spa pred koncem avgusta. Po vsej verjetnosti bo to vsekakor storil Arvedi na osnovi ustreznega postopka.

V teku so torej pogajanja, katerih namen je izdelava in podpis prve pogodbe, ki bo kasneje privedla do končnega prehoda železarne pod okri-

lje skupine Arvedi. Pot je vsekakor še vedno precej strma in je vprašanje, kaj se bo zgodilo v prihodnjih tednih in mesecih. V Škedenju in drugod so že nastali nekateri odbori, ki se upirajo temu projektu in so zahtevali srečanje z deželno upravo. Arvedi pa je v Trstu zagotovil, da se bo držal napovedi in da bo osrednja pozornost namenjena tako zaščiti okolja kot zaščiti delovnih mest, kot so to zahtevali tudi javne uprave in sindi-

kat. Arvedi je namreč med postankom v Trstu razložil sindikalnim predstavnikom svoj projekt. Poslovni načrt predvideva, da bo proizvodnja spet dosegla najvišjo možno stopnjo, vendar ob strogem upoštevanju okoljevarstvenih normativov in zakonodaje. Železarne torej ne bodo zaprli konec avgusta, je dejal Arvedi, ampak bo avgust simbol začetka njenega preporoda.

A.G.

OBČINA TRST - Včeraj na županstvu

Emiliu Fellugi srednjeveški pečat

Tržaški župan Roberto Cosolini je včeraj na županstvu podelil srednjeveški pečat mesta Trst znanemu krajevnemu športnemu delavcu ter blivemu predsedniku tržaškega in deželnega Conija Emiliu Fellugi (na sliki KROMA) »v zahvalo za tisto, kar je dal, kar daje in kar bo še naprej dajal športu in našemu tržaškemu mestu,« je dejal župan. Na svečanosti, ki se je udeležilo večilo predstavnikov krajevne politike in športa, je župan Cosolini posudil Fellugovo prizadevnost in strast ter navezanost na vrednote športa in predvsem na rast novih generacij.

Felluga, ki se je leta 1937 rodil v Izoli in je bil v desetletjih po drugi svetovni vojni dejaven v krajevnih športnih društvih in zvezah vse do deželnega olimpijskega odbora Coni, ki mu je predsedoval do lani, se je v svojem nagovoru med drugim spomnil prizadevanj za izgradnjo športnih igrišč in dela številnih športnih delavcev, poudaril pa je tudi željo, da Trstu vrne, kar mu je ta dal. Emilio Felluga se tudi ne poslavlja od športa, saj bo s svojim delom nadaljeval kot član vodstva Italijanske olimpijske kulturne akademije, ki je operativno krilo Mednarodnega olimpijskega odbora v Italiji.

Ukrepi pred tekmo Udinese-Slovan Liberec

Tržaška kvestura sporoča, da bo pred četrtekovo večerno nogometno tekmo Evropske lige med Udinesejem in Slovanom iz Liberce (ob 20.45) na tržaškem stadionu N. Rocco uvedla posebne varnostne ukrepe. Od 17. ure bo promet na ulicah Valmaura in Miani omejen, domačini in stranke tamkajšnjih supermarketov pa bodo lahko mirno uporabljali parkirišča pri prodajalnah. Na stadijonu bosta osrednji tribuni namenjeni navijačem Udineseja in drugim gledalcem, za češke navijače bo prostor na tribuni Valmaura, medtem ko bo tribuna Furlan zaprta. V četrtek bodo prodajali vstopnice samo na okencih na Trgu Azzurri d'Italia. Podjetje Trieste Trasporti bo okrepilo avtobusne povezave s stadionom, avtobusi navijaških skupin bodo parkirali ob Rižarni, videmski navijači pa bodo osebne avtomobile obvezno parkirali pred tovarno Wartsila pri Boljuncu. Od tam bodo od 18. ure vozili brezplačni avtobusi družbe Trieste Trasporti v sodelovanju s klubom Udinese.

Opolzkost na Škorklji

Pred mesecem dni je moški v svojem stanovanju na Škorklji stopil do okna, se slekel do golega in se začel spolno samozadovoljevati. Na oknu nasproti njega je v tistem trenutku stalo zgroženo 22-letno dekle, ki se je po grdem prizoru odločilo prijaviti vzburenega soseda. Škorkljanski karabinjerji so uvedli preiskavo in v pondeljek naposled kazensko ovadili domnevnega storilca, 61-letnega Tržačana z začetnicama M. E.

TRSTENIK - Pakistanci in Afganistanci

V prvih jutranjih urah zasačili 16 priběžnikov

Šestnajsterica priběžnikov iz Azije je v noči na pondeljek po nekajmesečnem potovanju peš prekočila slovensko-italijansko mejo na Krasu, nakar je nadaljevala pot proti Trstu. Trije državljanji Afganistana in trinajst državljanov Pakistana (med slednjimi sta bila tudi dva mladoletnika) so se z Opčin v prvih jutranjih urah spustili v mesto po območju Trstenika - na strmi Ulici Bonomea (*na sliki*), ki vodi proti Greti in Furlanski cesti, pa jih je zasačila nočna patrulja karabinjerjev.

Tuji niso imeli osebnih dokumentov, doletela jih je kazenska ovadba zaradi nezakonitega vstopa na italijansko ozemlje. Karabinjerji so jih odvedli na tržaško kvesturo, s postopkom se ukvarjajo na uradu za priseljevanje. Včeraj ni bilo znano, koliko priběžnikov je zaprosilo za politično zatočišče v Italiji.

OBČINA MILJE - Župan Nerio Nesladek o posledicah pakta stabilnosti

Zamrznili javna dela za okrog 4,5 milijona evrov

Levji delež predstavlja ureditev obale - Predsednica Dežele Serracchianijeva predlaga rešitev

Ko je govor o paktu stabilnosti, so si problemi od občine do občine zelo podobni. Skoraj vsem občinskim upravam so nova pravila, katerih cilj je uravnoteženje javnih financ, prekrižala račune in preprečila izvedbo najrazličnejših javnih del. Milje seveda niso izjema. V pričojnem občinskem uradu računajo, da je zaradi pakta stabilnosti trenutno ustavljenih za približno 4,5 milijona evrov javnih del. Da bo jasno, kaj to pomeni: celotna bilanca te obmorske občine je »težka« 18 milijonov evrov. Občinskim upraviteljem pa je nekaj upanja vilo zadnje srečanje s predsednico Dežele FJK Debora Serracchiani, ki je predlagala zanimivo rešitev.

»Gotovo imamo težave, enako kot drugi. Edina tolažba je, da nimamo dolgov do zasebnih podjetij, ker smo jih v glavnem redno plačevali v roku tridesetih dni,« je po včerajšnji seji miljskega občinskega odbora povedal župan Nerio Nesladek. »Trdo smo delali, da bi pridobili potrebna sredstva za razna javna dela, zdaj pa jih ne smemo porabiti. Ocenjujemo, da gre za 4 do 5 milijonov evrov, verjetno nekaj bližu 4,5 milijona. Za tako majhno občino to niso mačje solze,« je razložil.

Levji delež zamrznjenih sredstev - dva milijona evrov - je namenjen načrtu za ureditev obale od pristanišča Sv.

Ali bo županu Neriu Nesladku uspelo urediti obalo zahodno od Milj?

KROMA

Roka do območja Na punti (Punta Olmi) pri Ronku. 1,3 milijona evrov je prispevala Dežela, preostalih 700.000 evrov bi prišlo iz občinske blagajne. »Med drugim naj bi okoljsko ministrstvo kmalu prizgalo zeleno luč v zvezi s tamkajšnjim onesnaženjem območjem državnega pomena. V Rimu imajo namreč dokumente Pristaniške oblasti z rezultati analiz, ki dokazujo, da je območje čisto. Mi smo to že vedeli ...« je spomnil Nesladek.

Na seznamu je tudi 100.000 evrov za dnevni center za priletni osebe v Žavljah, 300.000 evrov za drugi sklop

del na občinskem nogometnem stadionu, 700.000 evrov za novo knjižnico (kljub temu, da v tem primeru prispevata celoten znesek Fundacija CRTrieste in Dežela FJK) in še celo vrsta manjših načrtov.

Upanje medtem prihaja iz deželne palače na tržaškem Velikem trgu. Nesladek se je pravkar vrnil z dopusta, na včerajšnji seji pa so mu odborniki poročali o srečanju s predsednico Dežele FJK Debora Serracchiani. Predstavniki raznih občin so jo opozorili na hude težave s paktom stabilnosti, ona pa je

predlagala rešitev, ki jo deželni uradi sicer šele proučujejo. Pakt stabilnosti predvideva, da občina lahko porabi samo denar, ki je že v njeni blagajni, medtem ko posojila ne pridejo v poštov. Dežela naj bi bila pripravljena ukrepati tako, da bi prispevke za odplačevanje obrokov posojil spremeni v neposredne deželne prispevke, ki bi jih občine lahko sproti porabile. »Kazde, da se predsednica nagiba k temu mehanizmu. Občinske uprave bi lahko v tem primeru uresničile večino načrtov,« je prepričan miljski župan. (af)

ŠOLSTVO - Glasilo Liceja Franceta Prešerna

Prešernogram: pesta vsebina s polovico strani v italijanščini

Od Kosovela do haiku poezije, od perzijskega kralja Dareja do Maje Haderlap, od homofobije do nasilja nad ženskami, od dejavnosti v okviru projekta Comenius do literarnega ustvarjanja in aforizmov, posvečenih šolskemu življenju, vse skupaj pa v znamenju kulture. O vsem tem piše letosni Prešernogram, glasilo - po številu prispevkov in strani bi ga bilo bolje označiti kar za zbornik - Liceja Franceta Prešerna, ki je doživel svojo četrto številko.

Na Prešernogram smo naleteli ob koncu šolskega leta, do zapisa o njem pa prihaja komaj zdaj, ko smo že na pragu novega šolskega leta in - upamo - tudi nove številke glasila. Tokratna številka prinaša, kot opozarja tudi uvodni zapis prof. Eriko Fornazaric, več novosti, med drugim predvsem to, da je uredništvo, ki je bilo doslej domena dijakov, prešlo v roke prof. Fornazariceve, kar je posledica dejstva, da je bilo liceju zagotovljeno finančno kritje izdaje v sklopu evropskega projekta Jezik/Lingua. Zadovoljstvo nad novo številko pa izražata tudi bivša urednika Prešernograma Barbara Ferluga in Daniel Doz: oba sta se že lani poslovila od šolskih klopi, vendar sta ohranila vez z licejem in sedaj sta ponosna, da so si dijaki tudi tokrat zamislili številko glasila, saj razumejo, da je svet brez kulturne prazen. »Kultura, ki nam jo Prešernogram prinaša, je le del velikega spreminjaanja, obenem pa, tako kot zrna obrodišča rastlino, bo tudi Prešernogram obrodil svoje sadove: to so zavestnejši in moralno trdnješi ljudje, ki se prepoznaajo v svoji kulturi in ki ne dovolijo, da bi zamrla,« sta prepričana Ferlugova in Doz.

Pri listanju Prešernograma naletiš na pisano paleto vsebin, tematik, zvrsti in slogov. Tako se lahko srečaš z razmišljanji o kulturi, prihodnosti Trsta, prijateljstvu, dobroti in lepoti, dalje z zapisimi o delih Kosovela, Sosiča, Leopardija, Balzaca in Verge, pa tudi npr. s poročili o dejavnostih v okviru projekta Comenius, obisku Bosne in Hercegovine in šolskih izletih. Prav tako naletimo tudi na razmišljanja o aktualnih vprašanjih, kot so gospodarska kriza in italijanska politika, nasilje nad ženskami, homofobija, pomen očetovstva in božiča, prav tako ne manjka niti leposlovje (tako prava kot poezija), vse skupaj pa je obogateno z ilustracijami in fotografijami.

njih, kot so gospodarska kriza in italijanska politika, nasilje nad ženskami, homofobija, pomen očetovstva in božiča, prav tako ne manjka niti leposlovje (tako prava kot poezija), vse skupaj pa je obogateno z ilustracijami in fotografijami.

Pravo bogastvo vsebin in oblik torej, ki pa ga spremlja tudi grenka ugotovitev: ob razveseljivem dejstvu, da so dijaki veči pisana v angleščini oz. nemščini in da se celo najde kdo, ki si »upa« napisati prispevek v latinščini (pa ni obiskoval klasične smeri), je treba vseeno zapisati, da kar polovico 84 strani Prešernograma polnijo prispevki v italijanskem jeziku, medtem ko je prispevkom v slovenščini posvečena manj kot polovica strani. (iz)

OBČINA TRST - Jasli in vrtci

Porast poletnih storitev za otroke

Antonella Grim

KROMA

V petek se bo zaključilo obdobje poletnih dejavnosti, ki so v nekaterih občinskih vrtcih v Trstu potekale od 1. julija dalje za otroke od 3. do 6. leta starosti, že zdaj pa tržaška občinska uprava razpolaga s podatki, po katerih je dodatna poletna dejavnost v občinskih jaslih in vrtcih omogočila kar 19-odstoten porast poletnih vzgojnih storitev v korist otrok od 0 do 6 let.

Tako piše v sporočilu za javnost Občine Trst, kjer poročajo, da so vzgojnemu programu zelo pozorno sledili, obenem je občinska odbornica za šolstvo Antonella Grim že večkrat obiskala tako jasli kot vrtce, kjer potekajo dejavnosti, da bi zagotovila dobro organizacijo in na kraju samem preverila, ali obstajajo morebitne težave: tako je v preteklih dneh obiskala vrtca Modri delfin in Tor Cucherna, v prihodnje pa se bo zopet mudila v vrtcu Tor Cucherna ter v vrtcu Kamillo Kromo.

Kot so sporočili iz občinskega tiskovnega urada, so v teku poletja dali prednost igranju na odprtne na vrtovih vrtcev, pri čemer so spodbujali ustvarjalnost otrok ter posvečali posebno pozornost sprejemanju slednjih in njihovih družin v prvih dneh vsake izmene (dejavnosti so potekale v štirih dvotedenskih izmenah). Pri tem se je odbornica Grimova zahvalila vsemu osebju za profesionalnost in prizadevnost, ki ju je le-to pokazalo v tem težavnem gospodarskem trenutku, v katerem družine še kako čutijo potrebo po javnih vzgojnih storitvah.

Zadnja pohoda po Tomizzovih poteh

V okviru niza poletnih pobud Trieste-state 2013 bosta danes in jutri še zadnja pohoda po poteh Fulvia Tomizze, ko bodo udeleženci obiskali nekaj znanih točk v tržaškem mestu v znamenju pisateljevih del. Tako bo danes z Oberdankovega trga (zbiralnišče pred palačo deželnega sveta) ob 18. uri krenil pohod, ki se bo zaključil ob 20. uri v vili Engelmann v Ul. Chiadino 5, posvečen pa bo delu Mladoporočenca z Ulice Rossetti. Jutri pa bo, vedno ob 18. uri, krenil pohod izpred stolnice sv. Justa, ki se bo končal ob 20. uri pred evangeličansko cerkvijo na Trgu Panfili, posvečen pa bo delu Il male viene dal Nord. Udeležba je prosta.

Muzeji zvečer: voden obiska v Muzeju Sartorio

V okviru pobude Muzeji zvečer 2013 bosta drevi v Muzeju Sartorio ob 20.30 in 22. uri voden obisk: prvi bo namenjen razstavi, posvečeni slikarju Giuseppeju Bernardinu Bisonu, druga pa ogledu zgodovinske vile Sartorio.

O dejavnosti skupnosti San Martino al Campo

V okviru poletnih pobud v rekreacijskem središču Toti bo drevi med 20. in 22. uro studijski center skupnosti San Martino al Campo predstavljal projekte in dejavnosti v okviru preventivne ter delavnice izražanja preko giba in upodabljanja. Ob tej priložnosti bo tudi možnost prostega plezanja, žonglerstva in plesa, dalje pa na ogled video, večer pa se bo zaključil z gledališko predstavo Raffaeleja Sinkovica Versi da Gatto.

Razstava Diega Valentinuzzija v Miljah

V muzeju moderne umetnosti Ugo Carà v Ul. Roma 9 v Miljah bodo danes ob 18.30 odprli razstavo Med sanjamimi in barvami, ki jo je postavila Cristina Feresin in na kateri bodo na ogled dela tržiškega slikarja Diego Valentinuzzija od leta 1998 do danes. Razstava bo na ogled ob 15. septembra s sledečim urnikom: od torka do petka od 18. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 12. in od 18. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure. Vstop je prost.

Nori na kino

V okviru niza Tutti matti per il cinema (Vsi nori na kino), ki poteka v sklopu pobude Gledališča v gledališču, bodo drevi v fojeru na odprttem Angelo Cecchelin pred gledališčem Basaglia v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu ob 21. uri vrteli film Giulia Manfredone Si può fare, medtem ko si bo v petek ob 21. uri mogoče ogledati film Marca Bellocchia, Silvane Agosti, Sandra Petraglie in Stefana Rullija Matti da slegare. V slučaju slabega vremena bodo filma vrteli v gledališču Basaglia. Niz Tutti matti per il cinema prireja združenje La Cappella Underground v sodelovanju z zadrugo Bonawentura in tržaško Hišo filma.

Filmski in umetnostni festival I mille occhi

V gledališču Miela se bo od 13. do 17. septembra odvijal mednarodni filmski in umetnostni festival I mille occhi (Ti-soc oči), ki ga že dvanajsto leto zapored prireja kulturno združenje Anno Uno. Festival bodo 10. in 11. septembra predstavili v kinodvorani Trevi in Rimu. Prireditve se bo med drugimi udeležil Enrique Irazoqui, protagonist Pasolinijevega filma Evangelij po Mateju. Nagrada Anno Uno 2013 bo prejel filmař Franco Maresco.

OBČINA TRST - V petek pomembno priznanje za Borisa Pahorja, ki bo v ponedeljek slavil 100 let

Zasluzni občan

Prihodnji teden slovesnosti v Trstu in Ljubljani - Posebna priloga našega dnevnika

Trst bo v petek dobil novega zasluznega občana. Župan Roberto Cosolini bo namreč podelil ta naziv Borisu Pahorju. Tržaški pisatelj, ki bo kot znano v ponedeljek slavl stoti rojstni dan, bo tako prvi Slovenec deležen te časti.

Slovesnost, ki bo ob 12. uri v dvorani občinskega sveta na Velikem trgu, predstavlja srečen epilog dolge zgodbe, ki se je začela leta 2009, ko mu je naziv želel podeliti župan Roberto Dipiazza. Boris Pahor je takrat dejal, da bo prisiljen priznanje odkloniti, če v utemeljitvi ne bo omenjen fašizem, ki mu je, kot večkrat poddarja, »ukradel mladost«. Takratna desnosredinska uprava tega ni zmogla, omemba fašističnega gorja očitno ni prišla v poštov. Zato pa je junija letos levo-sredinska uprava odobrila predlog in utepeljitev župana Roberta Cosolinija. V intervjuju za naš dnevnik je župan dejal, da se mu utemeljitev »zdi jasna, popolna, koherentna in spoštljiva do nove faze, v katero je vstopilo naše mesto.« V njej so namreč omenjeni vsi totalitarizmi, ki so tržaškemu pisatelju zagrenili življenje; od fašizma, ki mu je skušal ukrasti jezik in kulturno in ga je z vsiljeno italijansko šolo spremenil v faliranega študenta, mimo nac-

Pisatelju
Borisu Pahorju
bodo častni naziv
podelili v petek
ob 12. uri v dvorani
občinskega sveta

KROMA

izma, ki ga je kot milijone taboričnikov skušal izničiti, fizično in psihološko uničiti, do komunizma, ki je bojkotiral njegove knjige in s prepovedjo vstopa v Jugoslavijo omejeval njegovo svobodo gi-

banja. Danes je očitno, da je bila Pahorjeva volja do življenja močnejša od totalitarnih režimov.

Zavidljivi jubilej tržaškega pisatelja bodo počastile številne ustanove v Italiji

in Sloveniji. Njegovo rojstno mesto se bo pisatelju poklonilo tudi v četrtek, 29. avgusta, s slovesnostjo v Kulturnem domu, ki jo pripravljajo Slovensko stalno gledališče, Pokrajina in Občina Trst ter krovni organizaciji SKGZ in SSO. Režijo so zaučali Nedri R. Bric, spored bodo izoblikovali Maja Blagovič, Danijel Malalan, Nikola Petruška Panizon, Aleksander Ipavec, Paola Chiabudini in Martina Feri. Proslavo bo v živo predvajal Radio Trst A.

Že v ponedeljek, 26. avgusta, to je na pisateljev rojstni dan, pa bo posebno slavnostno v Ljubljani, kjer bo Cankarjeva založba dopoldne predstavila njegovo biografijo Tako sem živel, ki jo podpisuje Tržačanka Tatjana Rojc. V Operi bo ob 20. uri osrednja slovesnost, ki jo bosta v živo predvajali RTV SLO in deželni RAI3 bis.

Tudi naš dnevnik je želel primerno obeležiti Pahorjev jubilej in je ob tej priložnosti združil moči s koriskimi Primorskimi novicami. Nastala je tako posebna priloga na dvanajstih straneh, ki jo bodo naši bralci prejeli v nedeljo, 25. avgusta, bralci Primorskih novic pa dan kasneje.

Poljanka Dolhar

GLASBA Marko Manin na Festivalu Avsenik 2013

V Begunjah na Gorenjskem so v teku mrzlične priprave na praznik, ki bo od 23. do 25. avgusta obeležil 60-letnico ansambla Avsenik: organizatorji se veselijo, ker so prodali že 6000 vstopnic in upajo, da bodo gostje lahko uživali po priljubljenih vižah, ki jih bodo igrale najbolj ugledne in populare evropske skupine: poleg domačih ansamblov Saše in Gregorja Avsenika bodo nastopili Oesch'die Dritten iz Švice, Martin Suschnig, Sepp Mattlschweiger in Die Mooskirchner iz Avstrije, Hubi in Die Lustigen 5 iz Nemčije, Die neue Oberkrainer z Nizozemske, Alpski kvintet in Pihalni orkester Lesce iz Slovenije.

Gregor Avsenik je na praznik povabil tudi zamejskega harmonikaša Marka Manina, ki je začel z ansamblom sodelovati pred petimi leti in se čuti počaščenega, da bo igral z mojstri kot edini predstavnik zamejstva in Italije: ob priložnosti je mladi, a že mednarodno uveljavljen glasbenik izdal CD z naslovom Poklon Slavku Avseniku 2. »Ne bo vam žal, če se nam boste pridružili«, vabi Marko naše bralce, »čeprav si bo težko izboriti mesto blizu odra, se bo glasba bržko razlegala daleč naokrog ...« (kk)

REPENTABOR - Odprtje ob 19. uri

Danes začetek 26. Kraške ohceti

V občini Repentabor je vse nareda letosnj 26. Kraško ohcet. V preteklih dneh so praznični videz dopolnile tudi »kalune« iz zimzelenega vejevja v Repnu in na Colu. Zanje so poskrbeli domačini, na pomoč pa so jim priskočili tudi nekateri osmičarji. (Foto Kroma) Priprave na veliki etnografski praznik, katerega pobudniki so Občina Repentabor, Zadruga Naš Kras in KD Kraški dom, sta spremajala tudi letošnja ženin in nevesta Jernej Kapun in Neža Milič. Oba zdaj čakajo dokaj naporni dnevi, saj bosta že danes prisostvovala otvoriti letosnje ohceti, ko se bo v Kraški hiši ob 19. uri dvignil zastor nad pričakovanim praznikom.

Letosnja Kraška ohcet se bo odvijala po že ustaljenih tirnicah. Po slavnostni otvoritvi bo današnji večerni program ob 21. uri popestrilo voščilo kulturnih organizacij s Prosek in Konstovela v repenskem Pokrajinskem muzeju. Dogajanje se bo z odprtjem osmice dodatno razvilelo jutri, ko bosta na vrsti

fantovska in dekliska ter zadnji ples ženina in neveste v ledih stanu. Sledila bo še petkova priljubljena podoknica in sbotni prevoz nevestine dote s Cola v Kraško hišo. Višek bo praznovanje doseglo v nedeljo s poroko na Tabru.

Nan poroke bodo letosnji par spremljale številne noše. Organizatorji si obetajo nov rekord. Po verskem obredu in prihodu v Repen si bodo noši letos znova lahko »privzale dušo« s tradicionalnim »žvacetom«. Pripravili ga bodo nekateri osmičarji, ki ga bodo nošam ponujali po priložnostni ceni 5 evrov skupno s kruhom in pijačo.

Okolica repenskega trga bo tudi letos posejana s kar 11 osmicami in kioski, pri katerih bodo lahko obiskovalci okusili različne kraške dobrote. Dostop do vasi bo v soboto od 18. do 24. ure in v nedeljo od 9. do 23. ure omogočala tudi posebna avtobusna povezava, ki bo vozila v Repen s parkirišč ob športnem središču Ervatti pri Briščikih in ob openskem krožišču pri Obelisku. (mar)

POLETNE PRIREDITVE - Pupkin Kabarett in sodelavci

Po »literarnem« nastopu v Sartoriu »dandanašnja mora« v Parovelovi kleti

Kipi so zanimivi, ljudje pa veliko bolj. Posejani po mestu, pravzaprav postavljeni na ključnih mestih, kipi opozarjajo Tržačane in vse ostale, da so v mestu nekdaj živel in ustvarjali veliki literati. Kipi so zelo priljubljeni, ob njih se ljudje zaustavljajo in fotografirajo, vendar se malokdo poglobi v življenje in delo teh književnikov.

Kipe je treba »oživiti«, so si rekle članji priljubljene tržaške kabaretne skupine Pupkin Kabarett. Tako so pripravili poletno prireditve Italo Svevo and Friends Blues Jazz Explosion, ki je bila dvakrat na sporednu v parku muzeja Sartorio, in sicer kot produkcija zadruge Bonaventura v okviru niza Tržaško poletje 2013 (Trieste estate).

Svevo in njegovi sопotniki so »blues«, so prepričani pri Pupkin Kabarettu in so k sodelovanju povabili tričlanski ansambel, ki so ga sestavljali Luca Colussi (bobni), Riccardo Morpurgo (klavir) in Franco Trisciussi (kitara in vokal). Odlomke iz bolj ali manj znanih del Sveva, Joyce, Sabe, Giottija, Voghere in tudi Kosovela (v slovenščini in italijanščini) pa so brali Laura Bussani, Alessandro Mizzi in Stefano Dongetti, ki je tudi sodeloval pri izboru del. Brali, ker je pobuda zaživila kot »glasbeni reading«, kot so povedali oblikovalci.

Stevilni obiskovalci, ki so prejšnji petek in sobotu zapolnili muzejski park, so se predali lahkotni in mestoma ironični obravnavi del in tudi značajskih potez literatov. Poigrali so se s tržaškim (italijanskim) narečjem, ki so ga uporabljali znani književniki. Tudi Joyce, npr. v dopisovanju s Svevom. Precejšen poudarek so dali ironični obravnavi Trsta, ko »je bilo kozmopolitsko mesto brez prave kulture«. V svojo navidez nepovezano pripoved, podkrepljeno z zanimivim glasbenim izborom, so vpletli tudi psihoanalizo. Med bolj intenzivne

Nastop v tržaški vili
Sartorio in (spodaj)
občinstvo v
Parovelovi kleti v
Boljuncu

trenutke je sodil monolog Molly Bloom iz Joycevega Uliksesa, ki ga je zelo lepo podala Laura Bussani. Ona je tudi v slovenščini prebrala Kosovo verze in njegovih Deset zapovedi, kar je v italijanščini podal Mizzi. Vsega, kar smo pripovedovali, ne gre verjeti, je ironično priporočal Dongetti. Obiskovalci se v to niso spuščali, pač pa so nastopajočim navdušeno pliskali.

Od tržaških literatov 20. stoletja v današnjo krizno realnost, se pravi v Moro kresne noči. V ponedeljek zvezcer je namreč Pupkin Kabarett po enoletnem premoru spet nastopil v Parovelovi kleti v Boljuncu, kjer je z ansamblom Niente Band predstavil svoje ironične poglede na današnjo stvarnost. Da ne bi bilo tako »moreče«, pa so poskrbeli gostitelji s svojo tradicionalno ponudbo. (bip)

Včeraj danes

Danes, SREDA, 21. avgusta 2013

IVANA

Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 20.03 - Dolžina dneva 13.50 - Luna vzide ob 19.55 in zatone ob 6.38

Jutri, ČETRTEK, 22. avgusta 2013

TIMOTEJ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 19,1 stopinje C, zračni tlak 1016,6 mb ustaljen, vlaga 77-odstotna, burja s sunki do 49 km na uro, nebo oblačno, more je razgibano, temperatura morja 23,6 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 19.,
do sobote, 24. avgusta 2013
Običajni urnik lekarne:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Bernini 4 - 040 309114, Ul. Felluga 46 - 040 390280, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Općine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Oštrek Piave 2, Milje - Lungomare Venezia 3, Općine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Oštrek Piave 2 - 040 361655.

www.farmacistrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Loterija 20. avgusta 2013

Bari	09	05	62	01	69
Cagliari	27	90	51	85	21
Firence	63	69	68	14	61
Genova	61	05	40	76	60
Milan	47	20	29	26	55
Neapelj	37	58	21	41	54
Palermo	52	73	08	11	61
Rim	77	15	02	58	78
Turin	38	23	65	40	41
Benetke	76	61	04	32	56
Nazionale	67	23	32	20	89

Super Enalotto Št. 100

4	11	15	26	58	68	jolly 16
Nagradsni sklad					7.425.973,56 €	
brez dobitnika s 6 točkami					-€	
brez dobitnika s 5+1 točkami					-€	
7 dobitnikov s 5 točkami					28.238,92 €	
931 dobitnikov s 4 točkami					222,81 €	
30.393 dobitnikov s 3 točkami					13,32 €	

Superstar

Brez dobitnika s 6 točkami	-€
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-€
Brez dobitnika s 5 točkami	-€
4 dobitnik s 4 točkami	22.281,00 €
141 dobitnikov s 3 točkama	1.332,00 €
1.594 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
9.441 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
20.288 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Monster University«.
CINEMA DEI FABRI - 18.15, 21.30 »Violeta Parra - Went To Heaven«; 16.30, 20.00 »La quinta stagione«.
FELLINI - »Kinodvorana je zaprta za dopust«.
GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'evocazione - The Conjuring«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Red«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.40, 18.20, 20.00, 21.40 »In another country«.
KOPER - PLANET TUŠ - 17.45 »Bling Ring«; 15.20 »Byzantium«; 18.55, 20.35 »Elizij«; 20.20 »Napad na belo hišo«; 16.00, 20.30 »Odrasli 2«; 21.10 »R.I.P.D. - Urad za pokojnike«; 15.10, 17.30, 19.45 »Smrkci 2«; 16.05, 16.30, 18.40 »Smrkci 2 3D«; 16.20, 18.10, 20.50 »Upokojeni, oboroženi, nevarni 2«; 18.05 »Wolverine«.

LUJDSKI VRT - 21.15 »To be or not to be (Vogliamo vivere)«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 18.30 »Turbo 3D«; 22.00 »Wolverine l'immortale«; Dvorana 2: 16.30, 20.15, 22.15 »Kick - Ass 2«; Dvorana 3: 18.20, 21.30 »Open Grave«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Turbo«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Kick - Ass 2«; 16.30, 19.05, 21.40 »Wolferine l'immortale«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Turbo«; 19.30, »Turbo 3D«; 16.30, 19.00, 21.30 »L'evocazione - The Conjuring«; 16.40, 19.05, 21.30 »Red«; 16.30, 18.50, 21.10 »Monsters University«.

TRŽIČ - KINEMAX - »Kinodvorana je zaprta za dopust«.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA A.M. SLOMŠKA sporoča, da je nova telefonska številka šole 040-3798900.
DRŽAVNI IZOBRAŽEVALNI ZAVOD JOŽEFA STEFANA obvešča, da bo šola do vključno 24. avgusta ob sobotah zaprta.
URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da je bil razpisan izredni tečaj za pridobitev usposobljenosti za poučevanje, ki velja tudi za slovenske in dvojezične slovensko-italijanske šole. Vse potrebne informacije (pogoji za udeležbo, način prijave, roki itd) so dostopne na www.istruzione.it, in sicer v odkloku št. 58/2013 (objavljenem 31. julija) ter v okrožnici z dne 2. avgusta (objavljene 5. avgusta). Za prijavo se morajo kandidati obvezno poslužiti digitalnega postopka POLIS. Rok prijave nepreklicno zapade 29. avgusta.

SLOV.I.K. razpis in prijavnica za programe 2013-14, namenjene dijakom in študentom, sta objavljena na www.slovik.org. Izpolnjene prijavnike zbiramo na info@slovik.org do 15. septembra. Informacije: info@slovik.org ali tel. 0481-530412 (tor-čet, 10.00-12.00).

Izleti

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v Belo Krajino v soboto, 24. avgusta. Za vpis in vse ostale informacije poklicite čim prej na tel. št.: 347-9322123 ali 346-8222431. Avtobus bo odpeljal iz trga Oberdan ob 7. uri, ob 7.15 bo v Sesljanu, ob 7.20 v Nabrežini, ob 7.25 v Sv. Križu, ob 7.30 na Prosek u ob 7.45 na Opčinah.

KMEČKA ZVEZA obvešča, da Kmetijsko svetovalna služba Sežana prireja v torek, 27. avgusta, strokovno ekskurzijo z avtobusom na 51. Kmetijski sejem AGRA v Gornji Radgoni, Ul. Str. di Fiume (vhod v Ul. Modiano 5). Animacija se bo vršila v torek, 27. avgusta, od 17.45 do 19.00. V slučaju grdega vremena animacija odpade. Prost vstop! Informacije na tel. 320-7431637.

KNJIŽNICA P. TOMAŽIČ IN TOVARIŠI (Prosvetni dom - Općine) obvešča, da bo zaprta do petka, 30. avgusta.

prej do novice
www.primorski.eu

Predviden je odhod iz Sežane ob 6. uri. Vpis in informacije na tel. +386-31323191, +386-7312 850/851/856, ali na majda.brdnik@googlemail.com.

SKGZ F. BARAGA vabi v ponedeljek, 2. septembra, na romanje: Barbana, kjer bo za Goričane in Tržačane skupna sv. maša s procesijo ob 10.30 in Porčinj, kjer se je l. 1855 prikazala Marija slovenski deklici. Vmes bo tudi dobro kosilo. Za vpis in ostale informacije poklicite čim prej tel. št.: 347-9322123 ali 346-8222431.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet v Makedonijo od 6. do 13. septembra: arheološki ostanki davnih mest in astronomski observatorij, zanimivi samostani z edinstveno zbirko ikon na svetu, obisk poleg ostalega tudi petih največjih mest, naravnih parkov, jezer (med njimi Ohridsko, najstarejše v Evropi), vožnja s čolni v podzemsko jamo, trgatev »groszdobera«, spoznali bomo kulinariko, bogato folklorno izročilo itd. Informacije in prijave na +38670407923 ali dusan.pavlica@siol.net.

POKRAJINSKI URAD ANPI-VZPI na Trgu Stare Mitnice 15 (Largo Barriera Vecchia) bo avgusta zaprt. Telefonska tajnica in fax bosta redno delovala na št. 040-661088.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da se bo vadba pričela v torek, 4. septembra. Urnik: od 18.00 do 19.15 ter od 19.15 do 20.30. Potekala bo tudi ob četrtekih od 17.00 do 18.00 ter od 18.00 do 19.15. Informacije in vpis na tel. 349-6483822 (Mileva).

UPRAVA OBČINE DOLINA obvešča, da bo v kratkem uvedena služba nadzora v bližini šol za »Dedke redarje«. Občani občine Dolina, stari od 50 do 75 let, z znanjem slovenskega jezika in s psiho-fizičnimi pogoji potrebnimi za opravljanje službe, lahko predložijo prošnjo na občinsko vložišče do petka, 13. septembra. Obrazci za prošnjo so na razpolago na Uradu občinske Policije ali na občinski spletni strani www.sandorligo-dolina.it.

40-LETNIKI POZOR! Slavnostna večerja s plesom bo v soboto, 21. septembra. Za prijavo in akontacijo se lahko javite v trgovini otroške obutve v Ul. dei Salici 1 na Opčinah, v trafički u. sv. Nazarija na Proseku ali na tel. št.: 329-8012528.

SPI - CGIL obvešča vse upokojence, da je INPS prestavil rok za predstavitev dohodkov preko modela RED na 31. oktober 2013.

CEVLJE za narodno nošo, št. 38 in 41, ugodno prodam. Tel. 040-200252.

PRODAM KNJIGE: Svet književnosti 1,

3 in 4; Od antike do danes; Oblikoslojev; Zgodovina 1, 2. Tel. št.: 339-3132487.

PRODAM 750-litrski sod iz inoxa, na olje. Cena po dogovoru. Poklicati ob uru obedov na tel. št.: 333-4251151.

PRODAM dva para novih črnih ženskih usnjenih čevljev za nošo po ugodni ceni. Tel. 335-5340169.

PRODAM leseni otroški voziček za Kraško ohcet (40x40x90). Tel. št.: 040-393103.

GORICA - Fundacija Goriške hranilnice daje na ogled gradivo iz arhiva podjetja Passero

Reklamno oblikovanje med funkcionalnostjo in estetiko

Fundacija Goriške hranilnice nadaljuje s sklopom pobud, da bi ovrednotila krajevno podjetništvo v zvezi z grafičnim oblikovanjem, ki je pustilo pomembne sledove v Furlaniji-Julijski krajini. Na njenem sedežu v Gorici si lahko do 29. septembra ogledamo razstavo Réclame. Eksponati iz videnskega arhiva litografskega podjetja Passero, ki ga je kasneje prevzela družina Chiesa, ponujajo presek polstoletnega delovanja.

Gre za vrsto tiskovin na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Skoraj 400 plakatov natisnjeni z različnimi postopki, izvirni osnutki, pločevinke in oglševaske tablice pripovedujejo o razvoju oblikovalskih strategij, o dvogovoru med sporočilnostjo podobe in estetsko dovršenostjo, ki so jo takratni umetniki pionirsko uvajali ob vzponu industrije in novimi družbenimi potrebami, ki jih je vzporeden vzpon medijev narekal.

Klub razdejanju druge svetovne vojne se je na podstrešju ohranil zaboj z dragocenimi tiskovinami, družina je poskrbela za restavtorski poseg poškodovanih. Številni umetniki, med njimi npr. Giuseppe Zigaina, so prihajali tiskati naklade svojih grafik. Tudi zato je tiskarna gojila živ stik z ustvarjalci in stilnimi smernicami krajevne kulturne dediščine. Zadnja potomka Giuseppina Chiesa je po smrti očeta Carla prevzela vodenje podjetja; ni ji bilo lahko, ker je bila ženska in neizkušena, z vztrajnostjo in podjetnostjo pa je pridobila dovolj zaupanja vase ter znanja o reprodukcijskih postopkih, da je lahko sledila tudi obnavljanju tehnične opreme ter tako zagotovila podjetju konkurenčnost na tržišču.

Podjetje je uspešno vodila celih štiri deset let vse do leta 1991. Bogat arhiv je Fundacija Goriške hranilnice delno prevzela preko avkijske hiše Stadionaste iz Trsta in delno preko knjigarnice Editrice iz Gorice ter ga želi preko razstave in spremjevalnih pobud vsebinsko preučiti ter primerno ovrednotiti.

Enrico Passero je ustanovil svoje tiskarsko podjetje leta 1871 v Vidnu, kmalu se mu je pridružil Giuseppe Chiesa iz Milana, ki je prevzel vodstvo; podjetje je nato odprlo še podružnico v Tržiču, ki se je specializirala v izdelavi pločevinastih tablic in delovala vse do leta 1983. Številni umetniki, ki so poskrbeli za oblikovanje celostnih po-

dob za oglaševanje posameznih krajevnih podjetij, so pustili neizbriseno oblikovni pečat, zaradi katerega še danes ohranajo neokrnjeno prikupnost. Umetniki kot so Antonio Barizon, Pietro Antonio Sencig, predvsem pa Tullio Crali in tudi slovenski slikar Rudolf Saksida so s posebnim ustvarjalnim zagonom znali pritegniti pozornost opazovalca in ga nagovarjali s specifično likovno sporočilnostjo. Saksida, ki se je uspešno posvečal tudi grafičnemu oblikovanju in ilustraciji, je na razstavi prisoten s plakatom iz leta 1939 z naslovom Redenzione.

Eksponati so razvrščeni v desetih odsekih, ki upoštevajo posamezne av-

torje, tematike, tipologije oglasov ter zgodovinski razvoj v času. Razstava uvaža dokumentacijo o delovanju podjetja, njegove založniške dejavnosti in pregled kartografije. Najprej pritegnejo gledalca plakati, zaradi dimenziij in nenazadnje zaradi učinkovitosti likovnih rešitev, ki jih terja že sama tipologija oglaševalskega medija, saj nas nagovarja preko zelo neposredne sporočilnosti podobe. Posebno slikovit je izbor plakatov, ki jih je načrtoval Sencig za cirkus Kludsky. Najobsežnejši pa je odsek plakatov, ki so nastali za posamezne inštitucije: za promocijo športnih dogodkov, konjskih ali pasjih dirk ter kulture. Od turističnih do filmskih plakatov, koledarjev, mode in trženja specifičnih proizvodov do vse večje prisotnosti ženskega lika, ki privlači našo pozornost s svojo prikupnostjo. Izkusne umetnikov, ki so eksponente načrtovali, se prepletajo in hranijo sled velikih mojstrov, kot sta Metlicovitz in Dudovich, opazni so tudi vplivi tako dunajske šole na področju ilustracije kot tudi futurizma, ki je s pojemom dinamizma poskrbel za prenova v kompozicijskem ustroju podobe in nenazadnje prispeval k njeni oblikovni sintezi.

Vstop je prost, urnik ogleda je mogočen od torka do petka od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 19. ure, ob ponedeljkih je razstavšče zaprto. Ob razstavi je izsel tudi dokumentarni katalog, obiskovalcem je na ogled video s pričevanjem gospa Giuseppe Chiesa, ki se spominja delovanja podjetja in sodelovanja z velikimi mojstri tistega časa.

Jasna Merku

Umrl je scenarist in pisatelj Mirko Kovač

Umrl je eden ključnih scenaristov jugoslovenske kinematografije ter večkrat nagrajeni pisatelj in esejist Mirko Kovač, poroča spletni portal MMC. Kovaču je leta 1993 švedski center PEN podelil nagrado Tucholsky, dve leti pozneje je prejel Herderjevo nagrado, 2003 pa je pisatelja nagradil tudi festival Vilenica.

Kovač se je rodil leta 1938 v Črnigori in se vpisal na Akademijo za gledališče, film in televizijo v Beogradu. Po uspehu romana Morišče iz leta 1962 je študij opustil. Knjiga je kot njegova poznejša dela zaradi ukvarjanja s tabuiziranimi temami razburkala tako kritike kot politično javnost. Kritičko hvalo in nagrade je osvojil z romanoma Posmehovanje z dušo in Vrat materinega telesa. Leta 1991 se je zaradi nasprotovanja Miloševičevemu režimu umaknil na Hrvaško, kjer je postal pomembno ime hrvaške literature. Njegova dela so prevedena v več deset jezikov, med drugim v francoščino, nemščino, angleščino, italijanščino, švedščino, poljščino in madžarščino. Kovač se je na začetku devetdesetih let preselil v Rovinj, kjer je živel in ustvarjal, tam pa bo tudi pokopan, še poroča spletni portal MMC.

Nov muzej znanosti

V Trento od letosnjega poletja obiskovalce vabi tudi nov Muzej znanosti (Museo delle scienze - Muse). V poslopu, zgrajenem po načrtih italijanskega zvezdniškega arhitekta Renza Piana, sta na igriv in obiskovalcem prijazen način predstavljena tako zgodovina evolucije kot bližnji Dolomiti. Muzej je urejen tako, da številni eksponati visijo izpod stropa, pri čemer je bil moto Renza Piana "nična gravitacija". "V fantastiskem svetu, v katerem se srečata narava in znanost, vse lebdi naokrog," je dejal arhitekt. (STA)

SALZBURG - Festival dosegel enega izmed svojih vrhuncev z uprizoritvijo Verdijeve opere

Don Carlo pričakovano zablestel

Režija Petra Steina dala prednost glasbenemu elementu v interpretaciji Antonia Pappana - Med solisti zablestela Jonas Kaufmann (Don Carlo) in Anja Harteros (Elizabeta)

Ko je vodstvo Salzburškega festivala lani jeseň predstavilo program poletnih festivalskih dogodkov, je že na papirju postalо jasno, da se bo okrog uprizoritve opere Don Carlo ob Verdijevi dvestoletnici rojstva vnel največji lov na vstopnico in tako je tudi bilo. Verjetno najbolj navdahnjena Verdijeva opera, v vsakem primeru eden od vrhuncev njegovega opusa, v kombinaciji z vodstvom Antonia Pappana, režijo Petra Steina in zasedbo, ki so jo sestavljale nekatere od najbolj blestečih zvezd današnjega (in tudi preteklega) opernega firmamenta, je seveda dosegla cilj rekordnega števila prodanih vstopnic, ki so pošle že februarja. Na festivalski blagajni te opere ni na seznamu neprodanih vstopnic vstopnic, zato se pred dvorano Grosses Festspielhaus redno zbirajo upajoči ljubitelji opere vseh starosti s kartončkom »Suche karte!« (iščem vstopnico).

Kritike dodatno in upravičeno povečajo splošno željo po ogledu te opere z navdušenimi ocenami, ki skušajo pričarati intenzivno doživljjanje te dodelane izvedbe. Publike prezivijo v gledališču preko pet ur (vključno z dvema odmoroma) brez občutka utrujenosti, ker je dogajanje na odru tako napeto in vredno pozornosti zaradi detajlov dovršenih pevskih nastopov, da prevzame gledalca od prve do zadnje note. Dejansko gre za uprizoritev s samimi protagonisti, saj ni solista, ki bi zaradi manjših igralskih ali volkalnih sposobnosti ostal nekoliko v ozadju v primerjavi z ostalimi.

Edino režija Petra Steina je vzbudila nekaj dnov zaradi konservativne preprostosti s filološkim razkošjem stilnih kostumov. Prav gotovo ne gre za primer nemškega »Regietheatra«, kar vsekakor ne bi pričakovali od Steina, uprizoritev pa vsekakor odraža visoko kompetenco režiserja in sicer v prvi vrsti učinkovito obvladjanje nadpovprečno široke odprtine tega scensko zahtevnega odra. Velika praznina, ki jo napolnjujejo samo bistveni scenski elementi z jas-

nimi povezavami na čas in prostor dogajanja, služi namreč totalnemu usmerjanju fokusa na glasbo in na glavni prizor, brez odvečnih dodatkov. Letos se je sprožila polemika, da se o festivalskih opernih uprizoritvah piše in gorovi predvsem zaradi režijskih doprinosov; v tem primeru pa je čista, spoštljiva režija, sama pustila glavno besedo in pozornost glasbeni izvedbi, ki je tokrat ponudila toliko iztočnic za razmišlanje, da bi bili tudi pevci v stranskih vlogah vredni vsaj vrstice.

Opera, ki so jo v Salzburgu izvedli v italijanski različici, je zgodba o neuslušani ljubezni, predvsem pa o neskončno globokem prijateljstvu, katerega razpon se istoveti in prepleta s političnim idealom. Don Carlo mora prenesti pritisek teh dveh neznenih sil, ki na koncu počita njegovo srce, saj je oropan tako ljubezni Elizabete, ki jo njegov oče vzame za ženo, kot prijateljstva svojega zaupnika, zaveznika in »očetovske« referenčnega vzornika, markiza de Pose, ki prevzame nase njegovo krivdo in smrtno obsodo zaradi upora kralju v boju za pravice zatiranih Flamcev.

Pri glavnih vlogah ni bilo dvomov, da je šlo za zasedbo »pevskih velikanov«. Jonas Kaufmann je romantični lik »par excellence«, saj ima vse, kar je potrebno, da se publike lahko življi v kredibilne, seveda nesrečne ljubezenske zaplete, in sicer najprej enega od najlepših tenorskih glasov zadnjega petdesetletja, ki ga podpirata odlična tehnika in izjemno profesionalni pristop, nato tankočutnost inteligentnega interpreta (kateremu bi lahko očitali samo pomanjkanje večje igralske spontanosti), nenazadnje nedvomno lepoto (komaj je prvič stopil na oder, so razne dame v dvorani takoj segle po gledaliških daljnogledih ...). Njegov Don Carlo je odražal impulzivnost in tudi naivnost mladega človeka, ki ni sposoben obvladati čustev, pevko pa je zelo solidno obvladal oblikovanje zelo široke paleta pevskih nians.

Jonas Kaufmann in Anja Harteros

Težko bi si lahko predstavljali pevsko in interpretacijsko bolj preprideljivo Elisabetto, saj je grška sopranistka Anja Harteros imenitno prikazala razdvojenost lika z združitvijo nujne odmaknjenosti in emocijskih vibracij pevskih izrazov, na osnovi nepogrešljive vokalne suverenosti. Kaufmann in Harterosova sta v tej uprizoritvi ustvarila nepozabne ljubezenske duete, z svežine naivnega najstniškega zagona prvega srečanja, skozi bolečino zadržane strasti na tajnem srečanju, do skoraj čudežnega (zaradi tehnične zahodnosti in ubrane lepote) slovesa v pianissimu, ki za-

pečati zavest o nemogoči zemeljski sreči.

Kurja polt je bila zagotovljena tudi kot neizbrisna spremljava plemenite usode markiza Rodriga, ki žrtvuje svoje življenje za ideale zatiranega naroda in za prijateljstvo. Baritonist Thomas Hampson je idealen za to vlogo, saj je s svojo naravno človeško topilino uspel spontano odsevati, tako igralsko kot pevsko, moč zrelega idealista in iskrenega prijatelja.

V vrsti poglobljenih igralskih kreacij ni zaostala imponantna kreacija basista Mattija Salminena, ki je v vlogi Filipa Drugega izpostavljal globoko zavest o lastni kraljevski oblasti in o neskončni osamljenosti, tudi s kančkom nepričakovane hudomušnosti v odnosu do čustvenih viharjev svojih družinskih članov. Pevec s preko štiridesetletno kariero je prinesel na oder svojo veliku izkušnjo, ki je spremenila senco vokalne utrujenosti v igralsku, a tudi vokalno kreditibilnost lika starega kralja. Bojevito temperamentna Eboli pa je bila Ekaterina Semenchuk.

Prevzemajoče pevske izvedbe so nekoliko odvrnile pozornost od edinega dvoma, ki ga je izvedba pustila z nekonstantno preprideljivim doprinosom orkestra. Dunajski Filharmoniki so v kombinaciji z dirigentom Pappanom prehajali namreč od običajne, apolinične čistosti na trenutke, ko je bila interpretacijska usmeritev skoraj nejasna, od imenitnih solističnih točk in navdahnjenih, intenzivnih uvodov dramatičnega četrtega dejanja, do kričečega in ritmično preveč poudarjenega pristopa, ki naj bi ga modernejše interpretacije Verdija premstile. Opera Don Carlo pa je tudi za orkester zahteven izizziv, ki večkrat izpostavlja orkestraše in je treba priznati, da je dirigent Antonio Pappano pristopil k partituri s strastjo, ki jo je občinstvo občutilo in nagradilo z velikim navdušenjem. Uprizoritev opere Don Carlo je debitirala 16. avgusta, ponovitve pa se bodo nadaljevale do 28. tegu meseca.

Rossana Paliaga

ITALIJA - Italijanski premier v pogovoru za avstrijsko televizijo

Letta zaupa v odločitve LS, ki pa še vedno grozi s krizo

RIM - Predsednik italijanske vlade Enrico Letta zaupa v odločitve, ki jih bo sprejela stranka Ljudstva svobode in to spričo dejstva, da bi bila v slučaju vladne krize zanjo odgovorna prav stranka Silvia Berlusconija. To je Letta dejal včeraj v intervjuju za avstrijsko televizijo v odgovoru na vprašanje, ali zaupa Berlusconiju, pri čemer je italijanski premier dodal, da Italija potrebuje manj besed in več dejanj ter manj polemik in več konkretnih in konstruktivnih stvari, edina pot do tega, da postane normalna država, pa je politična stabilnost. O vprašanju možnosti za kandidaturo Silvia Berlusconija po pravnomočni odsodbi je Letta dejal, da se bo o tem izrekel parlament s tem, da bo izvajal zakone, medtem ko se bo Demokratska stranka, kateri Letta pripada, odločila v komisiji, njene odločitve pa bodo za Letto pravilne.

Premier se je včeraj sestal tudi s tajnikom DS Guglielmom Epifanijem, ki je zaskrbljen glede morebitne vladne krize, za katero bi plačali predvsem državljanji, se pravi tisti, ki so največ žrtvovali. Da se Italijeva vladna kriza ne splača, je prepričan tu-

di predsednik evropskega parlamenta Martin Schultz, ki je včeraj v Riminiju, načinjal se na Berlusconija, dejal, da bi moral vsak politik izbrati med lastnimi interesi in interesimi svoje države.

S krizo v slučaju, da se parlament izreče proti Berlusconijevi možnosti kandidiranja, pa še vedno grozijo v Ljudstvu svobode, kjer zahtevajo, da se zakon, ki določa nezmožnost kandidiranja oz. konec mandata za osebe, ki so bile obsojene na več kot dve leti zapora, ponovno vrne v preoso ustanovnemu sodišču. Proti oblikovanju druge Letove vlade v slučaju umika Ljudstva svobode iz vladne večine pa se je izreklo Gibanje petih zvezd, ki v slučaju krize zahteva zase pozivedovalni mandat.

Grillovo gibanje je včeraj, skupaj s Severno ligo, tudi napadlo predsednjico poslanske zbornice Lauro Boldrini zaradi sklica seje, na kateri so obravnavali zakonski osnutek o umorih žensk in ki se je udeležilo le okoli sto poslancev. Boldrinijevu so obtožili, da si dela reklamo, predsednica pa je to zavrnila, rekoč da jo k sklicu seje obvezuje ustava in kritikom očitala nezrelost.

Za Enrica Letta Italija potrebuje predvsem dejanja in politično stabilnost ANSA

EGIPT - Dolžijo ga vpletjenosti v pogoju demonstrantov pred predsedniško palačo decembra lani

Policijske oblasti zaprle voditelja Muslimanske bratovščine Badieja

KAIRO - Egiptovske oblasti so včeraj arretirale Mohameda Badieja, vrhovnega voditelja Muslimanske bratovščine, in zanj odredile 15-dnevno pridržanje. Badie se je vse od odstavitev egiptovskega islamskega predsednika Mohameda Mursija skrival pred očmi javnosti. Tozilci so Badieja že zaslišali, osumnjen pa je vpletjenosti v pogoju demonstrantov pred predsedniško palačo v Kairu v začetku decembra lani. Zaslišali so ga tudi, ker naj bi pozival k napadu na položaje republikanske garde, potem ko je vojska julija odstavila Mursija.

Viri na egiptovskem notranjem ministrstvu so povedali, da je bil Badie aretiran v stanovanju v Kairu v bližini trga Raba al Adavija, kjer je policija minuto sredo nasilno razgnala privržence Mursija, pri čemer je bilo zgolj tam ubitih več kot 200 ljudi. Badiejev sin Amar pa je bil ubit v petek, ko se je protest v podporo Mursiju sprevrgel v nasilne spopade med policijo in demonstranti. Na ta dan je po uradnih podatkih umrlo 173 ljudi, Badie pa se ni udeležil pogreba.

Egiptovski tozilci naj bi nalog za aretacijo Badieja izdali že 4. julija, ker naj bi s hujskanjem spodbujal nasilje, ki je vodilo k smrti demonstrantov. Že takrat so se pojavila poročila o njegovem aretaciji, a se je Badie dva dni kasneje pojavit na trgu Raba al Adavija in nagonil več deset tisoč Mursijevih podpornikov. »Milijoni, ki podpirajo Mursija, bodo ostali na trgih, dokler predsednik Egipta ne bo ponovno umeščen,« je takrat navdušeni množici dejal Badie. Od takrat ga v javnosti ni bilo na spregled. Badie je bil eden redkih visokih voditeljev Muslimanske bratovščine, ki je bil še na prostosti.

Medtem so v Kairu objavili tudi novico, da bodo 19. septembra sodili Nobelovemu nagrajencu Mohamedu El Baradeju, ker je odstopil s položaja predsednika, potem ko se je začasna vladna pododela v nasilno zatrje protestov Muslimanske bratovščine. Z odstopom naj bi El Baradej zagrešil dejanje izdaje, ovdil pa ga je nek univerzitetni profesor prava. (STA)

Egiptovske oblasti so včeraj arretirale voditelja Muslimanske bratovščine Mohameda Badieja (na arhivskem posnetku)

DACHAU - Merklova kot prva kanclerka obiskala taborišče

Izrazila je žalost in sram

Kritike, da je obisk koncentracijskega taborišča izkoristila predvsem za predvolilno kampanjo

MÜNCHEN - Nemška kanclerka Angela Merkel je včeraj kot prva nemška kanclerka obiskala nekdanje nacistično koncentracijsko taborišče Dachau. Kot je dejala, jo ob obisku tega spominskega kraja preveva »globoka žalost in sram.« »Zame je to prav poseben trenutek,« je dejala Merklova, ki se je ob obisku v Dachau srečala tudi s preziveliimi nekdanjimi zaporniki, vsem žrtvam v taborišču pa se je poklonila s polaganjem venca.

Na Merklovo so se sicer usle kritike, če da je obisk nekdanjega koncentracijskega taborišča izkoristila predvsem za predvolilno kampanjo. Tiskovni predstavnik nemške vlade Steffen Seibert je te kritike zavrnil in dejal, da se je Merklova zgolj odzvala na povabilo predsednika odbora nekdanjih zapornikov Dachaua, 93-letnega Maxa Mannheimerja.

Nacisti so Dachau odprli leta 1933 kot koncentracijsko taborišče za politične zapornike le nekaj tednov potem, ko je Adolf Hitler prevzel oblast. Za naciste je bil Dachau model za kasnejših več sto drugih koncentracijskih taborišč, kot »šola nasilja.« V 12 letih obstoja je bilo v Dachau in njegovih številnih pomožnih taboriščih zaprtih več kot 200.000 ljudi iz vse Evrope. Več kot 43.000 jih je bilo ubi-

Angela Merkel v Dachau ANSA

tih ali pa so umrli zaradi lahkote ali bolezni, preden so taborišče 29. aprila 1945 osvobodili ameriški vojaki.

Letno sedaj ta spominski center obiše okoli 800.000 ljudi iz vsega sveta.

WASHINGTON

Danes znana kazen za Manninga

WASHINGTON - Vojaška sodnica Denise Lind je včeraj napovedala, da bo danes popoldne po srednjeevropskem času izrekla višino kazni za vojaka Bradleyja Manninga, ki ga je že spoznala za krivega zaradi posredovanja zaupnih podatkov organizaciji WikiLeaks. Lindova je odločitev sporočila nekaj minut po začetku obravnave za izrek višine kazni. Na včerajšnjo obravnavo v Fort Meade severovzhodno od Washingtona je prišel tudi Manning, ki je v družbi svojih odvetnikov nemno poslušal postopek v procesu.

Tožilstvo je v pondeljek za 25-letnega Manninga zahtevalo 60 let zapora, da bi sodišče tako »dalno morečno sporočilo vsakemu vojaku, ki razmišlja o kraji tajnih informacij.« Manningov odvetnik David Coombes pa je sodnico pozval, naj počaže milost, saj da se je Manning poskel in sodeloval s sodiščem ter si zato zaslubi priložnost, da nekoč ugleda luč svobode in si morda ustvari družino. Kot je dejal, je bil Manning mlad in »naiven«, zaupne dokumente pa je WikiLeaks posredoval z dobrimi nameni. Tudi Manning sam se je prejšnji četrtek opravičil, ker je s predajo tajnih dokumentov ameriške vlade WikiLeaks prizadel ZDA.

Vojaško sodišče v Fort Meadu je Manninga 20. julija že spoznalo za krivega v 19 od 21 točk obtožnice, od tega v petih točkah kršitev zakona proti vohunjenju. Grozi mu do 90 let zapora. Ga je pa sodnica oprostila najhujše obtožbe nudjenja pomoči sovražniku, torej teroristični mreži Al Kaida, s čemer se je izognil kazni dosmrtnega zapora.

Manning je v priporoči od maja 2010. Manning je priznal, da je kot najnižji obveščevalni analitik snel okoli 700.000 vojaških in diplomatskih dokumentov in videoposnetkov v vladnih računalnikov ter jih predal WikiLeaks. Odločno pa je zanikal, da bi zelel škodovati ZDA.

ZLATO

(999,99 %) za kg

32.849,70€ +158,00

SOD NAFTE

(159 litrov)

109,90\$ -0,45

EVRO

1,3392 \$ +0,40

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

20. avgust 2013

evro (popvrečni tečaj)

20.8. 19.8.

valute	20.8.	19.8.
ameriški dolar	1,3392	1,3344
japonski jen	130,33	130,72
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka korona	25.773	25.855
danska korona	7,4579	7,4571
britanski funt	0,85490	0,85290
madžarski forint	299,25	300,71
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7027	0,7028
poljski zlot	4,2267	4,2503
romunski lev	4,4455	4,4610
švedska korona	8,7061	8,7120
švicarski frank	1,2323	1,2352
norveška korona	7,9860	7,9040
hrvaška kuna	7,5395	7,5430
ruski rubel	44,1511	43,9800
turška lira	2,6091	2,6055
avstralski dolar	1,4761	1,4592
brazilski real	3,2091	3,2158
kanadski dolar	1,3897	1,3786
kitajski juan	8,2021	8,1704
indijska rupija	85,1330	84,5580
južnoafriški rand	13,6055	13,5749

SOVODNJE - Odgovor na zahtevo županje po dvojezičnih napisih na novi avtocesti A34

»Dvojezičnost navzkriž s prometno zakonodajom«

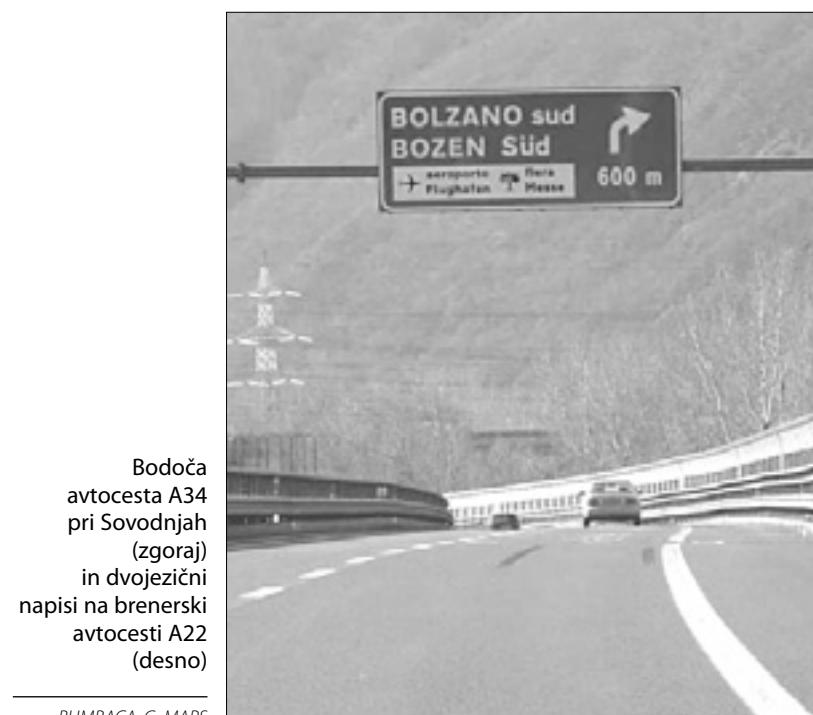
Dvojezičnost na avtocesti naj bi bila v nasprotju z italijansko prometno zakonodajo. Tako zatrjuje Enrico Razzini, odgovorni za komisarski postopek gradnje avtocestnega odseka A34 Vileš-Gorica in direktor družbe Autovie Venete, ki je odpisal sovodenjski županji Alenki Florenin. Le-ta je namreč na avtocestno podjetje naslovila pismo, v katerem je pozvala k upoštevanju zaščitnega zakona št. 38/2001 in predvsem člena o vidni dvojezičnosti na novem odseku avtoceste, ki poteka tudi po območju občine Sovodnje, z odgovorom pa ni bila zadovoljna.

»Ker so gradbena dela na novem avtocestnem odseku med Vilešem in Gorico v zaključni fazi, sem želela družbo Autovie Venete opozoriti, da je treba na območju naše občine spoštovati zaščitni zakon za Slovence. Na delu avtoceste, ki je speljan po sovodenjskem ozemlju, bi na podlagi člena o vidni dvojezičnosti morali postaviti kažipotne table z italijanskimi in slovenskimi imeni krajev,« je povedala Floreninova. Odgovorni za komisarski postopek je županji zagotovil, da je družba Autovie Venete vprašanje dvojezičnih napisov že preučila, prošnji sovodenjske občine pa ne more ugoditi, ker naj bi bila v nasprotju z zakonskim odlokom št. 285 z dne 30. aprila 1992, t.j. prometnim zakonom.

To stališče je avtocestna družba Autovie Venete podprla z dvema pismoma. Prvo vsebuje mnenje pristojnega urada ministrstva za infrastrukturo in prevoze v zvezi z vprašanjem dvojezičnosti na avtocestah, drugo pismo pa je družba Autovie Venete novembra lani naslovila na bivšega predsednika dežele FJK Renza Tonda, ki jo je spodbujal k postaviti dvojezičnih kažipotov na odseku avtoceste med Redipuljo in Sečiljanom. Z drugim pismom je podjetje Autovie Venete le seznanilo Tonda z odklonilnim mnenjem ministrstva, ki ga mora kot koncesionar spoštovati.

Funkcional izpostave, ki ima sedež v Bologni, v prvem pismu navaja vrsto razlogov, zaradi katerih naj bi bila zahteva za dvojezične napise na avtocestah nesprejemljiva. Prvič: zaradi slovenskih napisov ob ali pod italijanskimi, piše ministrski urad, naj bi bile avtocestne tabele slabše berljive. Drugič: avtocesta A4 (in posledično nov odsek A34) je prometnica »naddržavnega značaja«, ki povezuje Italijo z Vzhodno Evropo, zato dvojezični napisi na njej »niso potrebni«. »Slovenski napisi bi omejenemu številu uporabnikov lahko pomagali, pri veliki večini voznikov pa bi lahko ustvarjali zmedo in otežili razumevanje sporočila,« piše funkcional ministrstva za infrastrukture in prevoze. Le-ta ob koncu izpostavlja še potrebo po »homogenosti« tabel in napisov na italijanskem avtocestnem omrežju. »Na drugih območjih, kjer so prisotne jezikovne manjšine - na primer na Južnem Tirolskem -, iz navedenih razlogov ni dvojezičnih napisov na avtocestah,« zaključuje funkcional. Zadnja trditev nikakor ne drži, kar je mogoče hitro preveriti s pomočjo spletnega strežnika Google maps.

V zvezi z vprašanjem dvojezičnih kažipotov na novem avtocestnem odseku A34 in odgovorom družbe Autovie Venete je sovodenjska županja že seznanila paritetni odbor za slovensko narodno skupnost. (Ale)

ŠTANDREŽ - SKGZ poziva družbo Autovie Venete

Zaščitni zakon velja tako na avtocesti kot na krožišču

Pričakuje upoštevanje določil zaščitnega zakona št. 38/2001 in napoveduje ukrepe, če bo prišlo do kršitev. Tako kot sovodenjska županja je tudi deželni tajnik in goriški predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Ljubo Semolič na avtocestne družbe Autovie Venete naslovil pismo, s katerim je opozoril njeno vodstvo na vprašanje vidne dvojezičnosti na novem avtocestnem odseku A34 Vileš-Gorica, ki ga bodo predvidoma uradno odprli novembra, in na krožišču pri Štandrežu.

Pismo je Semolič včeraj naslovil na predsednika družbe Emilia Terpina, istočasno pa ga je v nedost postal tudi goriški prefekturi in občini. Goriški predsednik SKGZ opozarja Terpina, da poteka avtocesta po delu goriške občine - Štandrež -, kjer se izvaja 10. člen zaščitnega zakona za Slovence, ki predvideva postavljanje dvojezičnih kažipotov in prometnih napisov. »Podčrtati želim, da je treba na omenjenem območju upoštevati veljavno zakonodajo pri postavljanju vseh tabel, saj bi nespoštovanje omenjenih norm gotovo sprožilo tako sodne kot tudi diplomatske zaple-

te. Podobno seveda velja tudi za komaj obnovljeno krožišče ob mejnem prehodu, kjer je treba upoštevati predvsem dvojezično obliko imena vasi Štandrež. Istih pravil se je treba seveda držati tudi na območju občine Sovodnje, «piše Semolič in pristavlja, da bi bilo dokaj neprijetno, če bi se praznik ob odprtju avtoceste med Italijo in Slovenijo spremeniil v »polemiko, ki bi lahko imela tudi mednarodno razsežnost«. Ob potrebi po spoštovanju zakonov Semolič v pismu še izpostavlja, da je »čimbalj popolna dvo-

jezična prometna signalizacija dodana vrednost večjezičnih območij v Italiji in Sloveniji, saj udejanja vrednote integracije, ki so značilne za skupno Evropo.«

V vednost je Semolič poslal pismo tudi goriški prefektinji Marii Augusti Marrosu in goriškemu županu Ettoremu Romoliju. Le-tega je sicer goriški predsednik SKGZ pred kratkim že opozoril, da so na obnovljenem štandreškem krožišču postavili nov kažipot za Štandrež, na katerem je ime kraja označeno izključno v italijanščini. (Ale)

ŠTARANCAN

Zalučali kamen in zanetili požar

Na veliki šmaren so karabinjerji v Štarancanu prijeli tri mladeniče, ki so bili v enem samem večeru soudeleženi pri več kaznivih dejanjih. Karabinjerji so zaradi povzročitve telesnih poškodb, groženj in povzročitve škode s požigom tuje lastnine prijavili na prostoti 19-letnega D.R.B. iz Štarancana, 20-letnega A.Z. iz Tržiča in 18-letnega G.P. iz Gradišča; le-ti so bili sprva vpletjeni v nočni preprič, nato so ranili vrstnika, za nameček pa so še zanetili požar.

Karabinjerje so v četrtek zvečer seznanili, da je na Štarancanski plaži prišlo do prepira. D.R.B., A.Z. in G.P. so se sprli s skupino vrstnikov, nakar so prešli k dejanjem. Zgrabili so kamen in ga zalučali proti 20-letnemu domačinu, ki je šotoril s prijatelji na plaži. Kamen ga je zadel v ramo in ga lažje poškodoval. Takrat so posredovali karabinjerji, ki so prepirljive prijavili. Trem objestnežem pa ovadba očitno ni bila dovolj. Trojica se je namreč po odhodu sil javnega reda vrnila na Štarancansko plažo in zanetila požar. Ogenj, ki so ga prišli pogasiti tržiški gasilci, je zajel mopeda in kolo.

Karabinjerji so na veliki šmaren imeli polne roke dela tudi v drugih občinah. V nočnih urah so kar nekaj telefonskih klicev prejeli iz Gradeža, kjer so se domačini in turisti pritoževali nad nočnim razgrajanjem in glasbo. Lastnikom treh lokalov so izdali globo v višini 1570 evrov. V Gradežu pa so se praznovanja in razgrajanje nadaljevali tudi v naslednjih dneh, tako da so karabinjerji prijavili tudi tri mladeniče zaradi nespodobnega vedenja, v Tržiču pa so prijavili 50-letnega tujega državljanja, ki ni imel veljavnega vozníškega dovoljenja. 18. avgusta je oddelek NAS iz Vidma obiskal tri restavracije v Gradežu in v eni izmed teh zasegel 16 kg moke: v vrečah so namreč »domovale« žuželke. Upravitelju so naložili tisoč evrov kazni. Karabinjerji so v minulih dneh pregledali tudi 250 avtomobilov, 28 plovil in preverili istovetnost 313 ljudi (med njimi je bilo 49 tujcev). Pri kontrolah je sodelovalo 54 karabinjerjev in 26 vozil. Pozitivno presenečenje pa predstavljajo dejstvo, da niso nobenemu vozniku odvzeli vozníškega dovoljenja zaradi prekomernega uživanja alkohola. (av)

GRADIŠČE - CIE Pobegnilo je šest priseljencev

Sestim je uspel. V noči s ponedeljka na včerajšnji dan je iz centra CIE v Gradišču pobegnilo več nezakonitih priseljencev, ki so bili v preteklosti že obsojeni zaradi razpečavanja mamil, tatvin, ropov in prodaje ukradenega blaga. Iz bivše kasarne Polonio, kamor so jih pripeljali pred nekaj tedni, so pobegnili okrog enih ponocji z drugimi priseljenci - skupno jih je bilo okrog 20 -, politički in vojaki pa so večino bežečih prijeli. Zid in ograjo centra CIE je uspel preskočiti trem Tunizijcem, dvema Maročanom in enemu Sirijcu, ki so izginili neznanom kam. Sile javnega reda so jih včeraj iskale v Gradišču in drugih občinah, v centru za priseljence pa so vjutrajnih urah začeli obnavljati mreže in stene, ki so jih priseljenici poškodovali med zadnjimi protesti. Včeraj se je za zaprtje centrov CIE in posodobitev zakonodaje o priseljenicih izrekla goriška pokrajina, poslanka stranke SEL Serena Pellegrino pa je vložila poslansko vprašanje na to temo.

NOVA GORICA - Anonimka opozarja na dogajanje v igralnicah

Prostitutke naj bi goste novačile kar pred Perlo

Novogoriška policijska uprava, novogoriški župan Matej Arčon in predsednik nadzornega sveta v Hitu Marino Furlan so v minulih dneh prejeli anonimno pismo, v katerem pisec opozarja na prostitucijo, ki naj bi se dogajala v Hitovi novogoriški igralnici Perla.

»Policijška uprava Nova Gorica je pretekli teden prejela anonimno obvestilo, v katerem neznana oseba navaja, da se v dveh največjih igralnicah v Novi Gorici izvaja tudi prostitucija, kar je moteče za obiskovalce igralnice in tudi domačine,« so v ponedeljek potrdili na novogoriški policijski upravi. Po pisanku v anonimki naj bi se v Perlini kavarni Dolcevita in pred vhodom v Perla čez vikend ponoc zbraljo tudi do dvajset prostitutk, katere goste casinoja novačijo za spolne usluge. Svoje storitve naj bi opravljale tako v hotelu Perla kot v Sabotinu v Solkanu in v Lipi v Šempetu. S situacijo naj bi bili, kot zatrjuje pisec anonimke, seznanjeni vsi zaposleni in tudi vodstvo družbe. Perla naj bi bila zaradi tega vedno bolj prazna, »saj se večina ženskih obiskovalk zgraža nad pestrostjo ponudbe, ki njih in njihove može pričaka že takoj na vhodu v casino«. Pisec anonimke, ki navaja, da dogajanje že dalj časa opazuje, nato v nadaljevanju podrobnejše opisuje, kako ti posli tečejo, kdo vse se pri tem okoristi in koliko pri tem dobi. Vpletene naj bi bili nekateri igralniški inšpektorji, recepcorji v hotelu, taksisti ... Prostitutke naj bi bile v glavnem tuje državljanke.

Lokal ob novogoriški Perli

KM

Nepodpisano pismo je prošnja na slovnikom, naj ukrepa jo zoper »akterje nečedne društine« in tako pripomorejo k spoštovanju prava ter prijetnejšemu in varnejšemu bivanju v Novi Gorici. »Kriminalisti bodo prejeto prijavo preverili in z zbiranjem obvestil poskušali ugotoviti, ali so podani utemeljeni sumi, da je bilo v omenjenem primeru storjenje kaznivo dejanje zlorabe prostitucije,« pojasnjuje višji policijski inšpektor in dodaja, da v kolikor bodo kriminalisti z zbiranjem obvestil ugotovili, da so podani znaki kaznivih dejanj, bodo o tem obvestili novogoriško okrožno državno tožilstvo.

Ga Kontestabile dodaja še pojasnilo, da vzdajanje prostituciji še ne pomeni storite kaznivega dejanja. »Kaznivo dejanje stori tisti, ki zaradi izkorisčanja sodeluje pri prostituciji druge osebe ali tisti, ki s silo, grožnjo ali prelepitvijo navede, pridobi ali spodbudi drugo osebo k prostituciji,« pojasnjuje višji policijski inšpektor in dodaja, da v kolikor bodo kriminalisti z zbiranjem obvestil ugotovili, da so podani znaki kaznivih dejanj, bodo o tem obvestili novogoriško okrožno državno tožilstvo.

»Posredno sem seznanjen s pismom, ki ga je dobil predsednik nadzornega sveta. Sam lahko povem, da to težko komentiram, tudi neke globlje analize nismo počeli. Sodelavci so mi zagotovili, da to ni stvar Hita. Osebno sem se sporočila policije razveselil. Verjamem, da se Hit ni, ne bo in se ne ukvarja s tem in stojim na tem stališču,« pa je zadevo v ponedeljek popoldan komentiral Dimitrij Piciga, predsednik uprave Hita.

Katja Munih

VRTOJBA - Hit in Alea laca v boju za obmejno lokacijo

Ponovno brez soglasja

»Očitno se kriza določenih svetnikov še ni dotaknila« - Obe strani previdno o sodelovanju

Alei laciči četrtič ni uspelo. Z devetimi svetniškimi glasovi proti in šestimi za je v ponedeljek zvečer v Šempetu padel sklep o podelitevi soglasja h koncesiji za njihov igralni salon, ki ga nameravajo v sklopu projekta Sailaway postaviti v Vrtojbi. Sergej Racman je nato napovedal, da bodo z lokacijo še vedno vztrajali in da bodo zadevo preučili. Oba konkurenta – Hit in Alea laca – pa sta te dni zelo previdno začela omenjati tudi možnost sodelovanja.

»Očitno se kriza določenih svetnikov še ni dotaknila in ne vidijo potrebe, da bi občina dobila nova delovna mesta in nove investicije. Menim, da je določeni del svetnikov očitno ujetnik nekih parcialnih interesov,« je po seji šempetrsko-vrtojbenskega občinskega sveta povedal Sergej Racman, direktor družbe Priori, ki je lastnica Alei laca. »Morda se bo kaj premaknilo po lokalnih volitvah, računamo, da bomo dobili svetnike, ki bodo bolj objektivni in bodo zasledovali to, kar občina potrebuje,« je dodal in napovedal vztrajanje. Razprava pri točki o podelitevi soglasja h koncesiji za omenjeni igralni salon sicer niti ni bila pretirano dolga, je bila pa tudi tokrat začnjena s pričevanjem svetnikov o prejemaju elektronskih sporočil, telefonskih klicev in SMS-ov s priporočili, kako naj glasujejo ter grožnjami s sankcijami, če se priporočenega ne bodo držali.

Še pred odločanjem o soglasju sta pred svetnike stopila Hitova predstavnika: predsednik uprave Dimitrij Piciga in direktor igralništva Tomaž Repinec. Predstavila sta jim projekt, ki ga Hit namerava urediti v Vrtojbi, v primeru, da ljubljanska Alea laca namerava uresničiti v svoji izpraznjeni stavbi ICIT-a in bližnjem Hit Šport centru ter na območju ABK in Cimosa, vse se nahaja v Vrtojbi, v neposredni bližini lokacije, kjer namerava graditi Alea laca.

Za mizo
Dimitrij Piciga,
predsednik
uprave Hita
in župan
Milan Turk,
v ozadju Sergej
Racman, direktor
družbe Priori

Pripravljenost Hita, da v občini postavi svoj projekt, je med svetniki požela odobravanje, a tudi očitke, da prihajajo z njim po nekaj letih molka prednje dobesedno tik pred zdajci (svetnikom je bil projekt poslan še na dan seje, nekateri so ga dobili v roke tik pred začetkom) in da se Hit vselej zgane šele, ko na občinska vrata konkurenca s svojim predlogom. Pa tudi to, da projekt, s katerim je Hit v ponedeljek prišel pred svetnike, ni nov, da ga je skupaj z družbo Daimond Hit zasnoval še za časa predprejšnje uprave Niko Trošta ter da je bil nato umaknjen. Ponovno so v ospredje prišli pomisliki, kakšne posledice bi za domaći Hit in njegov projekt imelo izglasovanje soglasje h koncesiji za igralni salon Alea laca. Slišati je bilo tudi predlage o tem, da bi oba konkurenta stopila skupaj in se dogovorila za sodelovanje znotraj projekta enega ali drugega. »Danes ne odločamo o Hitu. O tem bo odločala država, ki bo koncesijo dejansko poddelila ali pa ne. In ona bo tudi prevzela odgovornost. Mi odločamo le o lokaciji, kjer

je sedaj dejansko puščava,« je pregročalo ozračje na seji skušal umiriti svetnik Bogdan Kragelj iz Liste Milana Turka.

Soglasja za igralni salon Alea laca torej tudi tokrat ni dobila. Že prejšnji teden pa se je Racman z vodilnimi na Hitu pogovarjal o možnosti sodelovanja. »Pogovarjali smo se o tem, da bi v našem projektu oni sodelovali. Na Hitu so dejali, da bodo zadevo preučili,« je povedal Racman, ki konkurenčni družbi ponudil, da bi vodila igralni salon znotraj projekta Sailaway. O obratni možnosti je odvrnil, da morajo tudi oni preučiti Hitov projekt, katerega so tako kot svetniki, v ponedeljek prvič videli. Nekdanji predsednik uprave Drago Podobnik je vsakršno sodelovanje z Aleo laca tedaj kategorično zavrnil, Piciga pa je v ponedeljek ubral previdnejši ton: povedal je, da Hit sedaj ni v poziciji, da bi ponudbe zavračal ter da morajo zadevo najprej preučiti. Tudi medijem je odgovoril na podoben način: »Če bi se pogovarjali o tem, da bi oni v našem projektu prevzeli, denimo, upravljanje kinodvoran, ne vidim tega, če bi našli sodelovanje.« (km)

V Tržiču ostrejši nadzor

V prvi polovici leta so tržički mestni redarji postrili nadzor v mestnem središču. Do avgusta so izdali 19 glob zradi nepravilnega ravnanja z odpadki, 55 občanov pa so kaznivali, ker so na drogove javne razsvetljave in prometne značke priklenili kolo. Dve globi so izdali osebam, ki sta urinirali na ulicah mestnega središča, pet denarnih kazni pa so izdali zaradi kršenja odredbe o prodaji in pitju alkoholnih pičaj iz steklenic (in pločevin) v mestnem centru.

Zgibanka za porodnišnico

Tržička občina in porodniški oddelki bolnišnice San Polo sta izdala zgibanko, s katero želite promovirati ponudbo tržičke porodnišnice in informirati bodoče mamicice. V zgibanki omenjajo epiduralno analgezijo, porod v vodi, razne tečaje in druge storitve, ki jih ponujajo nosičnicam v tržički porodnišnici, ob tem pa so v zgibanki zabeležene tudi koristne telefonske številke. »Sporočilo, ki ga želimo s tem posredovati mamicam, je enostavno: ponujamo kakovostne storitve, poslužujte se jih!« je povedal direktor goriškega zdravstvenega podjetja Marco Bertoli. V letošnjem letu naj bi se v tržički porodnišnici rodilo okrog 500 otrok, v goriški, ki ji še vedno preti zahtje, pa okrog 250.

Nasprotujejo prodaji tržnice

Načelnica Gibanja 5 zvezd v goriškem občinskem svetu Manuela Bottegha nasprotuje načrtu uprave, ki namerava odstopiti območje bivše tržnice na debelo med ulicama Boccaccio in Santa Chiara v zameno za obnovo pokrite tržnice. Občina naj bi v kratkem ponovno objavila razpis, na podlagi katerega bo morebitni investitor, ki bo obnovil tržnico, lahko zgradil tudi novo trgovsko središče na območju tržnice na debelo. »Prepričani smo, da je "razprodaja" tega območja napačna odločitev. Bolje bi bilo poiskati denar za obnovo pokrite tržnice,« pravi Botteghijeva.

VRTOJBA - Svoj projekt predstavil tudi Hit

S ponudbo želijo pritegniti mlajše goste

Tudi družba Hit načrtuje investicijo v nov zabavniški center. Hitov projekt naj bi se uresničil v Vrtojbi, v sedaj praznem objektu nekdanjega Centra ICIT (Inovacijski center igralniških tehnologij) in bližnjega Športnega centra Hit. Projekt bi bil nadgrajnja bližnjega igralnega salonov Drive In.

Dimitrij Piciga, predsednik uprave Hita, je na vprašanja svetnikov in svetnic pojasnil, da je Hit lastnik stavbe ICIT-a, da nameravajo aktivnosti v bližnji igralnici Drive In obdržati, a v omejenem obsegu ter da z novim projektom ciljajo predvsem na mlajše goste, temu primerja bo tudi ponudba, ki naj bi povezovala zabavo in šport. Ključna pri projektu pa je po njegovih besedah predvsem oživitev praznega objekta ICIT-a, ki sedaj za Hit predstavlja zgolj strošek, in športnega centra Hit. Omenjeno območje in področje naj bi razvijali s pomočjo lokalnih partnerjev in investitorjev.

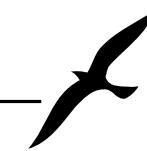
V nekdanjem Inovacijskem centru igralniških tehnologij nameravajo urediti igralnico z 200 igralnimi avtomati, šestimi igralnimi mizami z zunanjim igralnim, gostinsko ponudbo v obliku bara, samopostežne restavracije in zabavnega program. Gre torej za igralnico, ne za igralni salon, Hit bo tako moral zaprositi za t.i. veliko koncesijo. Dimitrij Piciga pričakuje, da jim bodo občinski svetniki soglasje zanjo podali. Po se-

danjih ocenah bi adaptacija obstoječega objekta veljala 2,3, oprema pa dobre 4 milijone evrov, skupaj torej 6,4 milijonov evrov. V igralnici bi bilo 60 zaposlenih, kadar bi zagotovili znotraj Hita, in sicer s prerezorejanjem. Prerazporedili naj bi se tudi gostje iz drugih igralnih salonov, tako konkurenčnih kot tudi Hitovih. Računajo pa tudi, da bi z novo ponudbo pritegnili nove goste iz bolj oddaljenih območij.

»Objekt je lahko operativen v enem letu,« pravi Piciga, ki zagotavlja, da z njim ne »iščejo« kanibalizma, temveč dodatno ponudbo. Projekt se bo od obstoječe ponudbe razlikoval prav po tem, da bo ponujal vsebine za mlajšo populacijo, katere bi pritegnili z dogodki, športom in zabavo.

»Kar se tiče denarja za to investicijo, je to del finančnega reprograma, tu govorimo o reprogramu obstoječih posojil in reprogramu posojil za investicije,« pravi prvi mož Hita.

Na vprašanje ali nameravajo projekt v Vrtojbi uresničiti tudi v primeru, da ljubljanska Alea laca dobi koncesijo in zgradi igralni salon na svojem zemljišču v Vrtojbi, je Piciga v ponedeljek, pred sejo v Šempetu odgovoril: »Še vedno trdim, da ja. Bo pa v tem primeru verjetno scenarij Parka, Drive Ina in projekta v Vrtojbi potrebno znova pretresti in razmisli, v kateri obliki bi ga uresničili.« (km)

NOVA GORICA Vrača se knjižnica pod krošnjami

V novogorški borov gozdček se danes ponovno vrača Knjižnica pod krošnjami. Poleg listanja knjig, revij in dnevnega časopisa bo dogajanje zaznamoval spremjevalni program. Zvrstila se bodo branja in predstavitve Na obisku, ustvarjalnice za otroke in odrasle ter glasno branje v Domu upokojencev namenjeno najstarejšim obiskovalcem. Današnji program bo namenjen najmlajšim, ob 10. uri se nameri začenja ustvarjalnic z naslovom Dolga kačja zgodba. Jutri ob 18. uri prihaja na obisk pod krošnje borovcev pesnik, pisatelj, publicist, prevajalec, novinar, nekdanji politik Ciril Zlobec. Pogovor z avtorjem bo vodila Martina Kafol, urednica ZTT, kjer je izšla njegova knjiga z naslovom Italijanska srečanja slovenskega pesnika. V petek ob 17. uri bo predstavitev knjige Pravljica joga, avtorice Urške Božič, v kateri opisuje vadbo joge za otroke. V soboto dopoldan bo knjižnica gostila Olgo Moroz, veliko poznavalko ruskih in ukrajinskih pravljic ter oboževalko ročnih lutk. S svojo lutkovno skupino iz Doma upokojencev Fužine bo odigrala predstavo O kruhu, prijateljstvu in dobrini volji. V pondeljek, 26. avgusta bodo uredniki in pisci predstavili najnovejšo izdajo revije Razpotja, ki nastaja pod okriljem Društva Humanistov Goriške. Ob zaključku v sredo 28. avgusta bo knjižnica pod krošnjami odprla mikrofon za vse, ki bi želeli deliti svoje misli ali kaferkoli literarno ustvarjanje. (km)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU
DI MARINO, Ul. Bersagliere 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

Razstave

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v grajskem naselju v Gorici je na ogled razstava z naslovom »La Provincia di Gorizia e Gradišca: autonomia e governo 1861/1914. Letture di un territorio«; do 3. novembra 9.00-19.00 od torka do nedelje.

V GOSTILNI MILJO pri Devetakih bo do 28. avgusta na ogled razstava računalniškega umetnika Bogdana Slobana iz Vrtojbe.

PRODAJNA RAZSTAVA »STAMPANTICA« je na ogled v kinu Cristallo v Ul. Dante Alighieri 29 v Gradežu; do 1. septembra 10.00-13.00, 17.00-22.00, vstop prost. Informacije po tel. 348-2557807 (Federico Ossola).

V KAVARNI CARDUCCI V TRŽIČU bo do 9. septembra na ogled razstava slikarja Giorgia Antoninija z naslovom »La filosofia del mare«.

V GALERIJI ČERNE v Partizanski ulici 56 v Novi Gorici je na ogled razstava akademskega slikarja Aleksandra Pece z naslovom »Carstvo čutov - podobe vzhajajočih sanj«; do 24. avgusta ponedeljek, torek in petek 9.00-12.00, 14.00-18.00, ostali dnevi po dogovoru, informacije po tel. 00386-41-617826, galerijacerne@gmail.com, www.galerijacerne.com.

V GALERIJI DIMENZIJA NAPREDKA, Velika pot 15 (poslovna cona) v Solkanu je na ogled razstava Nicole

Montemorre z naslovom »Ostanke/Residuati«; do 30. avgusta od ponedeljka do petka med 9.00-17.00.
ZDRUŽENJE AMICI DELL'ARTE FELICE vabi na ogled razstave z naslovom »Palpiti del bosco. Animali di legno di Giorgio Burgnich« v lokalnu Hic Caffè v Ul. don Bosco 165 v Gorici; do 30. septembra ob ponedeljku do sobote 8.00-13.30, 15.30-21.00, ob nedeljah 8.00-13.00.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Monsters University«.
Dvorana 2: 17.00 - 18.45 - 20.40 »Turbo«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Red 2«.
DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Monsters University«.
Dvorana 2: 17.50 - 20.00 - 22.10 »L'evocazione«.
Dvorana 3: 17.30 - 19.40 - 21.30 »Turbo«.
Dvorana 4: 17.20 - 19.45 - 22.00 »Red 2«.
Dvorana 5: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Drift - Cavalca l'onda«.

Koncerti

MEDNARODNI FESTIVAL DVORNE GLASBE »MUSICA CORTESE« v organizaciji centra Dramsam: danes, 21. avgusta, ob 21. uri v palači Torriani v Gradišču nastop skupine Cortesia iz Ljubljane; vstop prost.

FESTIVAL ECHOS - ČEZMEJNI ODMEVI do 12. septembra: 22. avgusta, ob 21. uri na gradu Kromberk koncert Oksane Pečeny (violina), Klemna Lebna (harmonika) in Francesca Mionottija (kitara); 23. avgusta, ob 21. uri na gradu Dobrovo koncert klasičnih in sodobnih italijanskih skladateljev skupine Duo Nuances, nastopata Morena Mestieri (flavta) in Nicoletta Sanzin (harfa); več na www.echosproject.eu.

DEKLISKA VOKALNA SKUPINA BODEČA NEŽA pod pokroviteljstvom domačega društva PD Vrh Sv. Mihaela vabi na koncert v nedeljo, 25. avgusta, ob 20.30 v župnijski cerkvi v Doberdobu. V okviru projekta »Pojemo Evropo« bo zbor predstavil program, ki ga je izvedel na mednarodnem tekmovanju v Arezzu; vstop prost.

»SOUND OF WAVES FESTIVAL« na plaži »Costa Azzurra« v Gradežu: 25. avgusta ob 19. uri »Closing Party«, več na www.soundofwaves.it.

Šolske vesti

PRIPRAVA NA ŠOLO v Dijaškem domu v Gorici bo potekala od 26. avgusta do 11. septembra. Učencem osnovne in srednje šole ponuja ponavljanje in utrjevanje učne snovi, tečaj angleščine, inštrukcije, jezikovne delavnice, poučne ekskurzije. Poseben program za otroke, ki bodo obiskovali prvi razred osnovne šole; informacije in vpisovanje na info@djaskidom.it, do zasedbe razpoložljivih mest.

TEČAJ ANGLEŠČINE z jezikovno šolo Papagaj iz Nove Gorice bo potekal v Dijaškem domu v Gorici od 26. avgusta do 6. septembra. Namenjen je osnovnošolskim in srednješolskim učencem; informacije in vpisovanje na info@djaskidom.it, do zasedbe razpoložljivih mest.

GLASBENA MATICA GORICA sporoča, da bo urad zaprt zaradi dopusta do vključno 26. avgusta. Od 26. do 31. avgusta bo odprta po poletnem urniku: od ponedeljka do četrteka 11.00-12.00, ob petkih zaprto.

SLOVIK obvešča, da je odprt razpis za vpis v delavnice obšolskega študijskega program Ekstra in za multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast za dijake; informacije na spletni strani www.slovik.org in info@slovik.org.

SCGV EMIL KOMEL obvešča, da je tajništvo na sedežu v Gorici odprt od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure.

POLETNOSTI 2013: Mladinski dom obvešča, da bosta med 26. avgustom in 6. septembrom pripravni na začetek pouka »Šola za šalo« za osnovnošolce in »Srednja na štartu« za srednješolce; med 2. in 6. septembrom tečaj »Vstop v srednjo šolo« za peto-prvosalce; informacije in vpisi po tel. 334-1243766, 328-3155040, 0481-546549 / 536455 ali po elektronski posti mlađinskidom@libero.it.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da je bil razpis izredni tečaj za pridobitev usposobljenosti za poučevanje, ki velja tudi za slovenske in dvojezične slovensko-italijanske šole. Vse potrebne informacije (pogoji za udeležbo, način prijave, roki itd) so dostopne na spletni strani Ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it) in sicer v odkloku št. 58/2013 (objavljenem 31. julija 2013) ter v okrožnicni z dne 2. avgusta 2013 (objavljene 5. avgusta 2013). Za prijavo se morajo kandidati obvezno poslužiti digitalnega postopka POLIS. Rok prijave nepreklicno zapade 29. avgusta.

SLOVIK - razpis v prijavnica za programe 2013-2014, namenjene dijakom in študentom, sta objavljena na spletni strani www.slovik.org. Prijavnice zbiramo na naslovu info@slovik.org do 15. septembra. Informacije: info@slovik.org ali tel. 0481-530412 (torek-četrtek 10.00-12.00).

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja z agencijo Avrigotours v soboto, 21. septembra, enodnevni izlet samo z enim avtobusom v Celje in Olimje. Udeleženci bodo spoznali zgodovino, zanimivosti in naravne posebnosti obeh krajev in okolice. Prijave do zasedbe mest na avtobusu po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.); na račun 20 evrov.

SPDG obvešča udeležence, ki so se prijavili na dvodnevni izlet na Cima Cevadale (Zufallspitze), da bo odhod v petek, 23. avgusta, ob 5. iz parkirišča pri Rdeči hiši. Obvezne so dereze, ki naj jih vsak pomeri vsaj nekaj dni pred odhodom, cepin in plezalni pas z vponko. Tel. ali sms na 339-7047196 (Boris), boris@spdpg.eu.

KROŽEK KRUT obvešča, da je še nekaj prostih mest za letovanje na Mali Lošinj od 7. do 14. septembra; informacije po tel. 040-360072 ali 0481-530927 (vsak torek od 9. do 12. ure).

SEKCIJI VZPI-ANPI Doberdob in Dol-Jamle prirejata v soboto, 28. septembra, izlet v Kumrovec z ogledom samostana Olimje in Kostanjevice na Krki ob povratku. Odhod ob 7. uri pri Devetakih, 7.05 na Palkišču, 7.10 na Poljanah, 7.15 v Doberdobu in 7.20 v Jamljah. Za informacije in vpisovanja Jordan Semolič (0481-419946), Jožko Vižintin (0481-78192) ali v Doberdobu v Gostilni Peric in v trgovini Pri Mili. Vpisovanja do 20. septembra ali do oddaje razpoložljivih mest.

OBČINSKA KNJIŽNICA SOVODNJE bo danes, 21. avgusta, odprtja od 13. do 16. ure in v četrtek, 22. avgusta, od 15. do 18. ure; od 26. avgusta dalje bo odprtja ob ponedeljkih in sredah od 10.30 do 13. ure in ob torkih in četrtekih od 15. do 18. ure.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo avgusta vsi občinski uradi v pooldanskih urah zaprta.

POKRAJINSKA MEDIATEKA UGO CASIRAGHI v Hiši filma na Travniku v Gorici je zaprta do 25. avgusta. Izposojene filme se lahko vrne v tednu od 26. do 30. avgusta. Po tem datumu bodo zamudnikom onemogočili izposojo filmov za toliko dni, kolikor

znaša zamuda; informacije po tel. 0481-534604 ali na info@mediateca.go.it.

URADI OBČINE SOVODNJE bodo v mesecu avgustu ob ponedeljkih po poldnevi zaprta.

AŠZ DOM obvešča, da se bodo treningi košarkarjev v minibasketu za sezono 2013/14 začeli v ponedeljek, 26. avgusta, za skupino under 12 (2002-03) od 16.30 do 18. ure, za skupino under 14 (2000-01) od 18. ure do 19.30 in za skupino under 19 (95 96 97 98) od 19.30 do 21. ure v Dijaškem domu Simon Gregorčič v Gorici. V ponedeljek, 2. septembra, za skupino minibasket (2004 in mlajši) od 15.30 do 16.30 v Kulturnem domu v Gorici. Obvestilo je namenjeno tudi otrokom, ki se želijo pričuti preizkusiti v igranju košarke; informacije po tel. 338-5889958 (Andrej Vremec), marinandrej@alice.it in po tel. 329-2718115 (AŠZ Dom), domgorica@gmail.com.

DRŽAVNA KNJIŽNICA v Ulici Mammeli v Gorici bo do 24. avgusta odprta s skrajšanim urnikom med 9.30 in 12.30.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo sedež na Korzu Verdi 51 zaprt zaradi počitnic do 31. avgusta. Za morebitne informacije kličite po tel. 0481-532092 (ED), 0481-20642 (ET) ali 349-4042060 (EL).

ODBOR ZA ŽENSKO PODJETNIŠTVO PRI GORIŠKI TRGOVINSKI ZBORNICI prireja nagradni natečaj »Magicamente imprenditrice«, namenjen ženskim podjetjem v goriški pokrajini. Zainteresirane podjetnice imajo čas za prijavo do 10. septembra; informacije in obrazec za vložitev prošnje na spletni strani www.go.camcom.gov.it ali v uradu goriške Trgovinske zbornice »Spazio Impresa« (spazio.impresa@go.camcom.it, tel. 0481-384202/261).

PROJEKT »PRIMORCI BEREMO!« poteka do ponedeljka, 11. novembra, v Feiglovi knjižnici v Gorici, kjer je na razpolago 51 proznih del in 9 pesniških zbirk slovenskih ustvarjalcev; sodelujejo lahko člani knjižnice, ki so starejši od 15 let.

SKGZ sporoča, da bo goriška pisarna zaprta zaradi dopusta do 23. avgusta.

ZDRUŽENJE CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA razpisuje, ob 40. obletnici ustanovitve, skladateljski natečaj za slovensko peto mašo. Vpis na natečaj je brezplačen; informacije o pravilniku in prijave na corili01@gorica.191.it ali po tel. 0481-31817 od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro. Urad bo zaprt zaradi do pada 25. avgusta.

URAD KROŽKA KRUT v Gorici je odprt vsak torek od 9. do 12. ure.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ obvešča, da bosta urada v Trstu in Gorici zaprta za dopust do 25. avgusta, od 26. do 30. avgusta bosta odprta od torka do četrteka.

KREATIVNI LABORATORIJI V MUZEJU bodo potekali v organizaciji Pokrajinskih muzejev v Gorici v pina-kotki v palači Attems-Petzenstein na Trgu de Amicis v Gorici od 26. do 30. avgusta za otroke med 6. in 12. letom starosti; informacije in vpisovanje po tel. 348-1304726 in na didattica@provinciamorizia.it.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici bo do 31. avgusta odprta po poletnem urniku od ponedeljka do petka 8.00-16.00.

GORIŠKI URAD KROŽKA KRUT bo v torek, 3. septembra, zaprt.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi v Gorici, Trstu in Solbici odprtji do 6. sept

NOGOMET - 4. krog kvalifikacij za ligo prvakov

Čaka jih težka naloga

Maribor je v Plznu izgubil s 3:1 - Milan se iz Nizozemske vrača z boljšim izkupičkom (1:1)

PLZEN/EINDHOVEN - Milan je na prvi tekmi tekmi četrtega kroga kvalifikacij za ligo prvakov iztrgal neodločen izid (1:1) na Nizozemskem. Maribor pa se je s češkega gostovanja vrnil praznih rok. Plzenska Viktorija je zmagačala s 3:1. V osmi minutni so Čehi izvajali že tretji kot, na daljšo vratnico je podal Pavel Horvath, Vladimir Darida je s prve podal na nasprotno vratnico, kjer je žogo pričakal branič Marian Čišovský in zadel za 1:0. V 18. minutni je Jan Kovarik lepo podal v kazenski prostor, kjer je do strela z glavo prišel Tomaž Wagner, a je češki napadalec žogo poslal tik nad vratnico. Dve minutni pozneje je po desni strani prodrl Milan Petržela, lepo streljal, z obrambo pa se je izkazal Jasmin Handanović. Prvi del se je končal s tesnim vodstvom Čehov, ki so začeli napadalno tudi v drugem delu.

V 58. minutni pa je za navdušenje domačih navijačev poskrbel Darida. Z desne strani je pred mariborski gol podal Kovarik, vtekel je zvezdnik Viktorie in ob slabem posredovanju

gostujanje obrambe zabil za 2:0. V 66. minutni je Mariborčanom uspelo izenačiti prek Aleša Mejača. Vezist je iz težkega položaja z lepim strelom z razdalje premagal nemočnega Kozačika in vijoličaste vrnil v igro. Ob izteku igralnega časa pa so Čehi zabil še tretjič. Med strelce se je po podaji Františka Rajtora podal rezervist Michal Duriš.

Milan je na gostovanju na Nizozemskem iztrgal soliden izhodiščni položaj za povratno tekmo, ki bo čez teden dni v Milanu. PSV-ju je prigral neodločen rezultat 1:1 šempetrski napadalec Tim Matavž, ki je bil najspretnejši po odbiti žoge Milanovega vratarja. Slovenski reprezentančni igralec je Milanovo mrežo zatrezel v 60. minutni. Pred tem pa se je med strelce vpisal Stephan El Shaarawy (prav tako z glavo). Tekma je bila pestra in obe ekipe sta ustvarili nekaj priložnosti za gol. Tako ene kot druge je enkrat rešila prečka.

Za pravo presenečenje je sinoči poskrbel Šahtar iz Karagande, ki je na prvi tekmi z 2:0

presenetil škotskega velikana Celtic. Za kazahstanske prvake, ki so povedli v 12. minutni, sta zadebla Andrej Fišončenko in Sergej Hižnjenko.

Danes bo na sporednu preostalih pet obračunov, na delu bodo trije Slovenci. Austria Dunaj Daretta Vršiča bo gostovala pri zagrebščem Dinamu, Ludogorec Razgrad, za katerega igra Roman Bezjak, bo gostil Basel, Marko Šuler pa bo z Legio iz Varšave gostoval pri Steauai Bukaresti. Schalke čaka tekma s Paokom iz Soluna, Fenerbahče pa se bo pomeril z Arsenalom.

Ostali izidi prvih tekem četrtega kroga kvalifikacij za ligo prvakov: Šahtar Kara-

Šempetrski napadalec PSV-eja Tim Matavž je zatrezel Milanovo mrežo

ganda - Celtic Glasgow 2:0, Pacos Ferreira - Zenit St. Peterburg 1:4, Olympique Lyon - Real Sociedad 0:2.

ODBOJKA - V telovadnici Špacapan v Gorici zbor igralcev združene ekipe Olympia, Soče in Vala

Pišejo novo poglavje

Odbojkarji združene ekipe v telovadnici Mirka Špacapana v Gorici

BUMBACA

Za vsak začetek sezone so značilni dobro razpoloženje, od sonca ožgana telesa in optimizem, v ponedeljek zvečer pa je bilo v telovadnici Mirka Špacapana v Gorici vendarle ozračje še nekoliko drugačno, saj so »na terenu« začeli udejanjiti dogovor o sodelovanju na moškem odbojarskem področju, ki so ga pred poletnim premorom sklenili ŠZ Olympia, ŠZ Soča in OK Val. Na zboru in prvem treningu so se namreč zbrali igralci, ki bodo v novi sezoni sestavljeni dve skupni članski ekipe v C-ligi in skupen mladinski pogon (v glavnem mladinci Olympia) do vključno letnika 1998. Več kot 30 odbojkarjev različne starosti (skupno jih je na seznamu 36, na zboru jih je bi-

lo 28) se bo tri tedne potilo pod vodstvom trenerja za kondicijo Federica Battistute, glavni trener Fabrizio Marchesini in njegov pomočnik Robert Makuc pa bosta po tej prvi fazi priprav tudi dokončno določila, kateri igralci bodo sestavljali prvo ekipo. Njen cilj je napredovanje v B2-ligo, je na uvodnem srečanju vodstva in igralcev brez slepomišenj poudaril športni vodja ŠZ Olympia Andrej Vogrič, oris skupnega načrta in dobrodošlico igralcem pa so izrekli tudi predsednik ŠZ Olympia Mihael Corsi (nosilec prve ekipe bo ŠZ Olympia) ter Marko Černic za ŠZ Soča (nosilec druge ekipe) in Robert Paoletti za OK Val. Vežna nit posegov: s skupnimi močmi povrnil goriški odbojki nekdajni ugled. Trener Marchesini je društvo hvaljen, da so mu omogočila povratek v Gorico, kjer je v preteklem desetletju uspešno vodil OK Val na ravni B-lige.

»Ponudbo sem takoj sprejel, saj se v Gorici počutim kot doma. Program dela z mnogimi mladimi je krasen, predstavlja pa tudi veliko odgovornost to, da bom nasledil trenerju Ivanu Markiču, čigar delo od vedno zelo spoštujem,« je med drugim povedal **Fabrizio Marchesini**, igralcem pa obljubil veliko dela, tudi zabave in korektnega dialoga.

Spojitev med izkušenimi igralci, ki so lani sestavljali skupno ekipo Val Soča z mladimi odbojkarji Olympia (in povratnikom Filipom Hledečtom), je po prepričanju odbornikov naših goriških društev prava pot za uspešno sezono in tudi bolj dolgoročne perspektive, seveda pa bo treba novo »jed« ustrezno pripraviti, pri čemer velja Marchesini za »kuharskega« mojstra. Kdo bo kje igral, koliko bo igral in v kateri vlogi, so odločitve, ki jih je treba dobro premisliti in prebavit, vse to pa zahteva tudi nekaj časa. Kakorkoli že, v zgodovini naše odbojke na Goriškem se je začelo novo poglavje.

FILIP HLEDE

»Naš cilj mora biti napredovanje«

»Če pomislimo, da je bil Val Soča lani tretji, Olympia pa četrta, zdaj pa bodo najboljši igralci obeh ekip igrali skupaj, bi bilo neumno, da bi prekrivali ambicije po napredovanju. Videmski VBU in tržaški FerroAlluminio z mladim Ivanovičem sta vsega spoštovanja vredna nasprotnika, kljub temu pa mora biti naš cilj, da osvojimo prvenstvo.«

Izkuseni podajalec **Filip Hledeč** je bil tako rekoč protagonist odbojkarskega poletja, saj je bilo od tega, kje bo igral v naslednji sezoni v dobrì meri ovisna »usoda« bodisi novo nastale skupne goriške ekipe kot Sloga Tabor, za katero je v minuli sezoni igral v B2-ligi.

»Sprva sem mislil ostati v Repnu dve leti. Pri Slogi Tabor sem se počutil odlično tako s prof. Peterlinom in odborniki kot z moštvom. Hotel sem se preizkusiti v državni ligi in mislim, da sem se dokazal. Priznam, da mi je tudi malo žal, da ne bom igral v B2-ligi, toda od vsega začetka sem trdil, da se vrnem v Gorico, če se stavijo konkurenčno moštvo. Napredovanje v B2-ligo z matičnim klubom je bil od vedno moj cilj,« je pred začetkom priprav v Gorici dejal 31-letni Števerjanec. Hledeč je lani pri Slogi Tabor odlično opravil svojo nalogu, zato je njegov odhod iz Repna za Slogo Tabor precej boleč. »Ambrož Peterlin me lahko pri podajah ustrezeno nadomesti, zavedam pa se, da so zdaj šibkejši v sprejemlu in bodo morali temu elementu nameniti več pozornosti. Prvenstvo bo najbrž zahtevnejše, saj pri dnu tako slabih ekip, kot lani, letos zaradi prisotnosti ekip iz Emilije najbrž ne bo. Marco Bolognesi pomeni vsekakor za Slogo Tabor dobro okrepitev,« je o svojih zdaj že bivših soigralcih povedal Hledeč.

Zaradi njegove dobre igre je lani pri Slogi Tabor »pogorel« Vanja Veljak. Ali ne obstaja v novi sezoni nevarnost, da bi zasenčil tudi mlade goriške podajalce?

»Pred 12 leti sem bil rezerva Simona Černica in nisem imel nobenih možnosti, da igrat, saj je bil on neprimerno boljši od mene. Kljub temu sem vztrajal, trdno treniral in moj trud je zdaj poplačan. Če so mladi pametni in marljivi, bo poplačan tudi njihov trud, saj sam nimam več 20 let in ne bom igral v nedogled. Velja pa pravilo, da igras če si boljši, ne pa zato ker si mlajši.«

NOGOMET

Juventina in Sovodnje izpadla

Na 13. memorialu Francesco Brienza, ki ga organizira tržaški klub Ufm, se je v ponedeljek zvečer domači enašterici, ki bo v novi sezoni igrala v D-ligi, uspešno upirala štandreška Juventina. Rdeče-beli so namreč izgubili še po loterijski enaštemetrov. Končni izid je bil 2:2 (Juventina je dvakrat povedla, najprej s Stabilejem in nato z Ghirardom). Stabile je nato dosegel zmagoval gol še proti San Luigiju (elitna liga). Na tretji tekmi je Ufm s 3:0 premagal Tržačane in se tako uvrstil v finale. Tržičani, pri katerih letos igra tudi slivenski nogometni Alen Carli, bodo v nedeljskem drugem krogu pokala D-lige (v nedeljo so z 1:0 na Roccu premagali Triestino) igrali v gosteh proti Clodienseju. Sinoči so v drugem krogu memoriyal Brienza igrali Sovodenjci.

VČERAJ: Sovodnje - Isonzo 1:2 (Deveti), Ronchi - Sovodnje 1:0.

KOŠARKA - EuroBasket 2013

Po Slo 2 40 tekem, reportaže, rubrike in drugo

JUBLJANA - Televizija Slovenija bo septembra na Tv Slo 2 prenašala kar 40 tekem, ki jih bosta komentirala dva komentatorska para, in sicer Miha Žibrat in Roman Horvat ter Miha Mišič in Grega Nachbar. Za studijski del programa bodo skrbeli Sanja Modrič, Saša Jerković in Bojan Knez. Ta bo namenjen tako košarkarskim strokovnjakom, kot tudi otrokom, ženskam in družinam. Jaka Daneu pa bo v okviru studijskega programa opravljala delo analitika. Rdeča nit studijskega programa bodo reportažni zapisi in rubrike, s katerimi bomo skušali predstaviti čim širšo paleto zgodb, ki so na različne načine povezane s košarko. Studijski program bo na Tv Slo 2 potekal med 17. in 23.30 uro, vmes pa bomo v prvem delu prenasiли 2 tekme dnevno, v drugem pa 3 tekme, studio pa bo potekal od druge tekme dalje.

BARGNANI KO - 27-letni Andrea Bargnani, novi član New York Knicks, je nastop na eurobasketu odpovedal zaradi pljučnice, po kateri sicer dobro okrev, a na EP v Sloveniji vseeno ne bo zaigral. Na ponedeljki prijateljski tekmi proti Poljski (poraz Italije z 82:79) pa se je poškodoval tudi Datome.

PRIZNANJE CEREBUCHU - V Trstu je sinoči deželna košarkarska zveza podelila priznanje mednarodnemu tržaškemu sodniku Guerrinu Cerebuchi, ki je bo sodil na EP v Sloveniji, nazadnje pa je maja sodil v finalu evrolige v Londonu. Priznanje so prejeli tudi mladi sodniki: Andretta, Almerigogna, De Biase, Rivron in Spessot.

PROFESIONALEC - Slovenski kolesar Jan Polanc (Lampre) bo začel svojo pot med podklicnimi kolesarji. Jutri bo kolesaril na dirki Coppa Agostoni.

KRIZA - Baskovska poklicna kolesarska ekipa Euskaltel bo ob koncu sezone zaprla zaradi finančnih težav skoraj gotovo »zaprila vrata«. Baskovsko moštvo, ki bo nastopilo na španski Vuelti (začela se bo v soboto), bo nadaljevalo le, če bo dobilo še enega pokrovitelja.

SVOJEVRSTEN REKORD - Furlana, 45-letni Arduino Persello in 28-letna Nicolle Fedele iz Guminja, sta postavila nov svetovni rekord v spustu z jadralnim zmajem (povratno letenje). Dosegla sta razdalji 312 in 280 kilometrov, spustila in pristala pa sta se v Sorici v Sloveniji. Letela sta nad Krnom, Vajontom, reko Piave, Guminom ter jezerom Cavazzo. Arduino se je dvignil do nadmorske višine 2933 m, letel pa je s povprečno hitrostjo 34,5 km/h. Fedelova pa se je dvignila na 2942 m (povprečna hitrost 30 km/h). Oba sta letela okrog 9 ur in pol.

Edinstven naravni muzej bivanja človeka v teh krajih

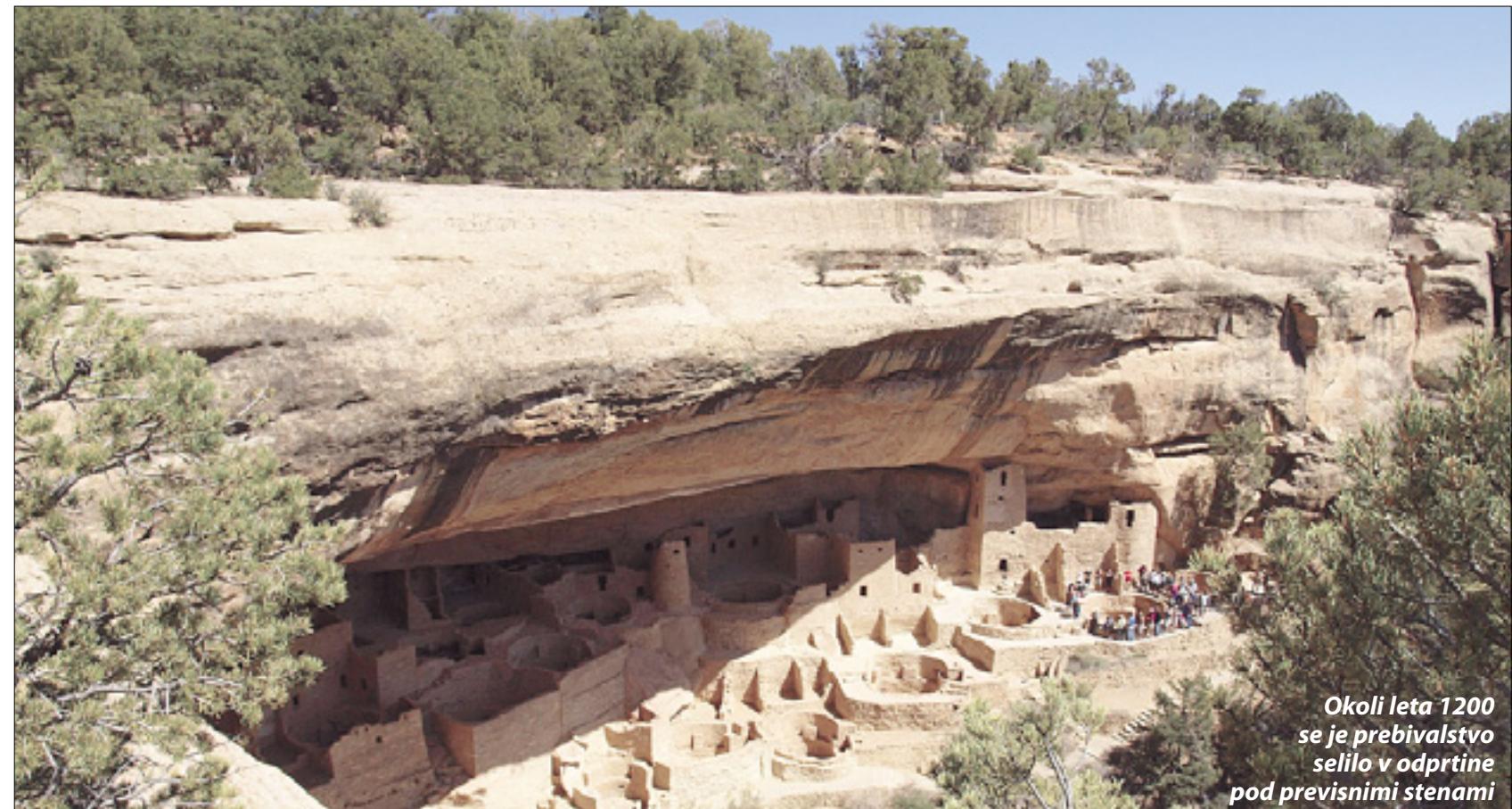
Zakaj se ta kraj imenuje Mesa verde, mi na sprejemnem centru ni znal nihče razložiti. Gre za špansko besedno zvezzo, ki v prevodu pomeni zelena miza, ampak to seveda ne pove veliko. Razen moroda, da gre za visoko planoto, ki je (bila) pokrita z bujnim gozdom in torej zeleno. Ampak že zaščitni znak Unescove svetovne dediščine kaže, da ne gre samo za gozdno planoto, ampak se tu nahaja nekaj veliko bolj zanimivega.

Mesa verde je pravzaprav naravni muzej bivanja človeka v teh krajih. Gre namreč za pregled več stoletij zgodovine človekove prisotnosti in evolucijo bivališč, od komaj nekaj več kot jam do fantastičnih naselij pod previsnimi stenami enega izmed tolifik kanjonov, ki sekajo to površino. Cesta se od sprejemnega centra počasi vzpenja in ne daje sluttiti posebnih zanimivosti. Tudi nekaj razglednih točk, ki so lepo označene in ograjene, ne dodaja ničesar dokaj dolgočasni pokrajini. Ponuja se razgled na spodaj ležečo dolino, vendar po tistem, kar je človek videl v Monument valley, tu res ne najde posebne zanimivosti; tudi zato ne, ker skalovje ni rdeče barve in torej ne daje radosti, ampak sivina vpija sončne žarke.

Dolgčas se še poveča, ko pripelješ nekoliko više, kjer voziš kilometre skozi nekdanje pogorišče. Velik požar je pred desetimi leti popolnoma uničil gozd na visoki planoti in pogorišče je še tu: ostanki nekdanjega gozda, požgana debla, polomljene veje, spodaj pa nizka podrast, ki počasi poganja. Minilo bo nekaj desetletij, preden bo gozd ponovno zaživel. Znano je, da so gozdni požari ena velikih naravnih nesreč Združenih držav Amerike. Ni rečeno, da gre vedno za naravne nesreče, pogosto je za to kriv človeški faktor, morda samo cigaretni ogorek, včasih pa tudi požigalci, ki iz bolestnega veselja netijo požare. V lanskem letu je v ZDA ogenj uničil 28.000 kvadratnih kilometrov gozda, komaj nekaj manj kot poldruža Slovenijo. Podatek je res grozovit, pa čeprav upoštevamo, da so ZDA zelo velika država.

Ampak potem pridemo do majhnega muzeja, knjigarne, trgovine in restavracije in tu se šele začne glavni del parka, tisti, zaradi katerega si je Mesa verde prisluzila Unescovo zaščito. Gre za bivališča prvih prebivalcev, ki so se tu stalno naselili pred 1.400 leti. Bili so nomadi, ki so se ustalili na tem območju in se začeli baviti s kmetijstvom. Živeli so v okroglih kotanjah, ki so jih skopali v zemljo, v premeru do kakih 10 metrov, nato pa prekrili s kožami, ki so jih položili na hlode in veje. Kar nekaj je lepo ohranjenih, pokritih s pločevino, ki jih ščiti pred dežjem in snegom.

Okoli leta 750 do začeli ti prebivalci graditi prve hiše. Uporabljali so kamne in blato, pa tudi les. Naselja so bila običajno kombinacija med pokrito kotanko in zidanimi poslopji, ki so jo obdajala. Španski kolonizatorji so tem

*Okoli leta 1200
se je prebivalstvo
selilo v odprtine
pod previsnimi stenami*

gradnjam rekli pueblos in to ime je obvezljalo vse do danes. Z leti so se kotanje obogatile, spremenile so se v kive, nekakšne molilnice in opremljene so bile s prezračevalno napravo, ki je delovala na osnovi razlike med zunanjim in notranjim temperaturo. Zagotovo je bila to ena prvih prezračevalnih naprav na ameriški celini, v Evropi, še zlasti na današnjem Srednjem vzhodu pa je civilizacija v istem obdobju poznala že bolj izpopolnjene klimatske naprave.

Okoli leta 1000 se je človeška prisotnost močno okreplila, zrasla so prava naselja, tudi z več tisoč prebivalci, razvilo se je lončarstvo, razvilo se je tudi čaščenje sonca. Hiše so bile trdnješe, za gradnjo so uporabljali kamenje.

In potem se začne zlata doba. Okoli leta 1200 se je prebivalstvo selilo v odprtine pod previsnimi stenami. Nihče ne ve, zakaj je do te delitve prišlo. Domnev je veliko: zaradi varnosti pred zunanjimi napadalci, zaradi boljše zaščite pred deževjem, ali morda iz verskih ali psiholoških razlogov. Dejstvo je, da so v teh votlinah zrasla prava mesta, ki so še danes zelo dobro ohranjena.

Eno od teh mest sem si ogledal. K sreči me je na to opozoril prijazen uslužbenec sprejemnega centra, kajti vstopnice za vodenim ogledom naselij moreš kupiti ob vstopu v park, obiski so vsako uro, vsakokrat pa ranger na ogled pospremi največ 50 obiskovalcev. V Mesa verde sem prišel zgodaj dopoldne, na vrsto za obisk sem prišel komaj ob 14. uri, pa je bil delavnik in bili smo v pred-

*Pravo mesto v miniaturi
v naravni vdolbini
pod previsno steno*

sezoni. V sezoni so verjetno potrebne predčasne rezervacije.

Ogledal sem si največje naselje, Cliff palace, palačo v steni. Gre za gradnjo, o kateri bi lahko rekli, da je pravljica. Pravo mesto v miniaturi v naravni vdolbini pod previsno steno. Tri do štirinadstropne hiše, stražna stolpa na obeh koncih vasi, velika molilnica kiva, vse vzorno grajeno. 150 sob (pravzaprav sobic) v nekaj deset metrih! Tu so ljudje živelji manj kot 100 let. Pred letom 1300 so odšli in vas je bila od takrat zapuščena. Zakaj so odšli? »Ker so morali iti,« odgovarja ranger in pojas-

njuje, da točni vzroki niso znani, da pa je bila v tistem času huda suša in verjetno pridelek ni zadostoval za prehrano, ali pa je bila zemlja, ki so jo že desetletja obdelovali, izčrpana in so se moralni preseliti drugam. Anasazi, predniki v jeziku navajo, so se odselili neznanom kam, njihovih kasnejših naselbin niso našli nikjer. Domnevajo, da so odšli na jug, v Arizonu in v New Mexico, kajti Mesa Verde je že v Utahu, ameriški državi z absolutno največjim številom naravnih parkov in zaščitenih območij.

To je torej Mesa verde in to je Cliff palace, dostopen samo v spremstvu ran-

gerja, ki nam pove, da to delo opravlja že šesto leto, vsako leto šest poletnih mesecov. Vsako leto ga zaposlijo in potem odpustijo, to je pač Amerika. Pa tudi to, da vsaki skupini najprej pove, koliko stopnic vodi do naselja navz dol in koliko na drugi strani navzgor, da vsem svetuje pokrivalo in steklenico vode, pa da srčnim bolnikom odsvetuje obisk. Čeprav se meni tistih 100 ali 150 stopnic ni zdelo nič posebno napornega, večji del poti je speljan po senči, steklenico vode pa sem polno prinesel nazaj. Ampak to bo verjetno zato, ker smo mi kljub vsemu vajeni družnega življenja kot Američani.

*Živeli so v okroglih kotanjah,
ki so jih skopali v zemljo*

*Požgana debla,
polomljene veje,
spodaj pa nizka podrast*

Rai Tre bis**SLOVENSKI PROGRAM****Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina Caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: Uno-Mattina Estate **7.00** 8.00, 9.00, 10.00 Dnevnik **11.25** Nad.: Don Matteo **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Nad.: Il commissario Manara **15.05** Film: Un salto nella felicità **17.00** Dnevnik **17.15** Aktualno: Estate in diretta **18.50** Igra: Reazione a catena **20.00** Dnevnik **20.30** Techetechetè, vista la rivista **21.15** Nan.: Last cop - L'ultimo sbirro **23.05** Nan.: Miss Fisher

23.30 Film: *Billy Elliot* (dram.)**Rai Due**

7.00 Risanke **8.25** Nad.: Heartland **9.05** Nan.: Settimo cielo **10.30** Dnevnik: Tg2 Insieme **11.20** Nan.: Il nostro amico Charly **12.10** Nan.: La nostra amica Robbie **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** 19.35 Nad.: Castle **14.50** Nan.: The Good Wife **16.15** Nan.: Guardia Costiera **17.55** Dnevnik in sportne vesti **18.45** Nan.: Senza traccia **20.30** 23.05 Dnevnik **21.05** Nan.: Ombrelloni **21.10** Film: Sapore di mare 2 - Un anno dopo **23.15** Film: Killshot

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa **8.00** Per ridere insieme con Stanlio e Ollio **8.40** Film: Totò lascia o raddoppia? **10.20** Film: Nel blu dipinto di blu **12.00** Dnevnik **12.15** Serija: New York, New York **13.05** Comiche all'Italiana **13.10** Nad.: Lena, amore della mia vita **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.45** Dnevnik LIS in Tg Piazza Affari **14.55** Kolesarstvo: Tritico Lombardo - Coppa Agostoni **17.00** Dok.: Geo Magazine **18.55** 23.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Blob **20.20** Nad.: Emily Owens, M. D.

21.05 Film: *Viaggio d'estate* (kom., i. R. Zellweger) **23.40** Ritratti**Rete 4**

6.20 Rubrika: Media Shopping **6.50** Nan.: Chips **7.45** Nan.: Charlie's Angels **8.40** Nan.: Pacific Blue **9.50** Nan.: Distretto di polizia **10.50** Ricette all'italiana **11.30** Dnevnik **12.00** Nan.: Renegade **12.55** Nan.: Siska **14.00** Dnevnik **14.45** Lo sportello di forum **15.30** Nan.: Flikken - Coppia in giallo **16.40** Film: Mi faccio la barca **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nan.: Walker Texas Ranger **21.10** Nan.: The Mentalist **23.05** Film: Lo squalo 2 (horror)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** Nad.: Elisa di Rivombrusa **11.00** Aktualno: Forum (v. R. Dalla Chiesa) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Nad.: Se creto de puente viejo **15.45** Film: Il fascino di Grace **18.05** Film: Ipnoti d'amore **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Pa-

perissima Sprint **21.10** Film: Le verità negative (dram., i. S. Sarandon)

tolmačem **19.55** Sporočamo **20.00** Aktualno **21.30** Žarišče **21.45** 23.20 Kronika **21.55** Sporočamo **23.00** Aktualno **23.25** Odmevi

Koper

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV - deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Istra in... **15.00** Istrska potovanja **15.45** Vesolje je... **16.15** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **16.45** Speciale Mittelfest 2013 **17.15** Ora musica **17.25** Istria e dintorni **18.00** Sledi **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes **19.25** Šport **19.30** Alpe Jadran **20.00** City folk **20.30** Le parole più belle **21.00** Boben **22.15** Folkest v Kopru 2008 **22.55** Arhivski posnetki **23.40** Artevisione

23.30 Film: *Billy Elliot* (dram.)**Italia 1**

7.00 Nan.: Tutto in famiglia **7.50** Nan.: I maghi di Waverly **8.40** Nad.: Giovani campionesse **9.30** Nad.: The vampire diaries **10.25** Nad.: Gossip Girl **11.30** Nad.: Pretty Little Liars **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.55** Nan.: The Cleveland Show **14.20** Nan.: Simpsonovi **14.45** What's my destiny Dragon Ball **15.10** Risanka: Naruto Shippuden **15.30** Kviz: Top One **16.35** Nad.: Smallville **18.30** Dnevnik **19.20** Nan.: CSI - Miami **21.20** Champions League **23.00** Nan.: Suits

Tv Primorka

8.35 10.30, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.00** Žogarija v Mostarju **9.30** ŠKL **11.00** 13.00 Videostrani **12.00** Vedeževanje s Cvetko **17.30** To je moja kultura **18.10** Skrito znanje je skriti zaklad **18.30** Naš čas **19.30** 21.30 Dnevnik Tv Primorka, vreme, kultura **20.00** Praznik občine Postojna **22.00** Glasbeni večer, Dnevnik, Tv prodajno okno in Videostrani

La 7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **10.00** 20.30 In Onda Estate **12.15** I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nad.: Le strade di San Francisco **16.30** Nan.: The District **18.10** Nan.: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **21.10** Atlantide - Storie di uomini e mondi **23.25** La7 Doc - Moon Shot

Tele 4

7.00 Deželni dnevnik **7.30** 17.25 Dok.: Italia da scoprire **8.00** 17.55 Dok.: Piccola grande Italia **8.30** Deželni dnevnik **13.00** Rubrika: Le ricette di Giorgia **13.20** Dnevnik **13.45** 21.00 Rubrika: Qui studio a voi studio **17.00** 19.30, 20.30 Dnevnik **18.20** 23.30 Trieste in diretta **20.00** Happy hour **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved

Slovenija 1

6.45 Poletna scena **7.15** Odmevi **8.00** Risnake, otroške oddaje in nanizanke **10.55** Odkrito **12.00** Dok. serija: Zakaj revščina **13.00** 15.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tednik **14.40** Globus **15.10** Mostovi - Hidak **15.40** 18.45 Risanke **15.45** Male sive celice **16.30** Nan.: Taborniki in skavti **17.00** Poročila **17.15** 22.55 Poletna scena **17.40** Nad.: Strasti **18.10** Dok. serija: Zdravje Slovencev **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.00** Film tedna: Zbegani (dram., ZDA, '06) **21.45** Sliškovitih **55** **22.00** Odmevi, sledijo poročila, šport in vremenska napoved **23.20** Tartinij Festival

Slovenija 2

7.00 Otroški infokanal **8.00** Zabavni info-kanal **14.25** 19.00, 0.45 Točka **16.40** To bo moj poklic **17.15** Evropski magazin **17.35** Mostovi - Hidak **18.05** O živalih in ljudeh **18.30** Na vrhu **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Košarka: Slovenija - Rusija, posnetek **22.00** Film: Neznošna lahkost bivanja (dram.)

Slovenija 3

6.35 Primorska kronika **7.35** Aktualno **8.00** Poročila **8.10** Žarišče **8.25** Beseda volilcev **8.55** 11.10, 17.50, 18.50, 19.30 Kronika **9.00** Sporočamo **9.40** Slovenska kronika **12.30** Poročila **13.30** Prvi dnevnik **15.15** Utripe **15.30** 17.30 Poročila **16.35** Na tretjem... **19.00** Dnevnik **19.40** Slovenska kronika s

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena; 11.00 Poletni Studio D; 11.15 Pot do srca; 12.15 E. Kalman - Kralj čardasa; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Tretja izmena; 17.10 Mavrica; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odperta knjiga: Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica - 9. nad.; 18.00 Vrnitev v Gorico; 19.35 Zaljubek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 6.30, 8.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 8.00 Preled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 8.45 Radijska kronika; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Pregled prireditve; 9.30 Poročila; 10.00 Živalski blues; 10.30 Poročila; 11.00 Poletna pesem in pol; 11.30 Poročila; 12.30 Opolnovek; 13.30 Na rešetu; 14.00 Aktualno; 14.30 Poletna pesem; 15.00 Arsov forum; 15.30 Divertimento; 15.30 DIO; 16.45 Odbita do bita; 17.10 Evropa osebno; 17.35 Novice in obvestila; 18.00 Cederama; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Odpri termin; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Na piedestal.

IRIS

Sreda, 21. avgusta

Iris, ob 22.55

The million dollar hotel

Nemčija, Velika Britanija, ZDA 2000
Režija: Wim Wenders
Igra: Mila Jovovich, Mel Gibson, Jeremy Davies in Jimmy Smits

Filmsko zgodbu si je tokrat zamislil Bono in z Brianom Eno prispeval celovečeru tudi glasbeno kuliso. Dogajanje je postavljeno v leto 2000. Na robu Hollywooda je hotel, zatočišče zavrnjenih in tistih, ki bežijo pred zakonom: del hotela služi kot sanatorij. V tem mračnem skupnem domu pride do umora: ubili so sina nekega miljardera, Izzyja Goldkissa, ki izgubi življenje, ko pada s strehe stare stavbe. Primer raziskuje agent FBI Skinner. Srečuje se čudaškim stanovalci hotela, ki so na različne načine poznali preminulega. Najprej je tu mentalno zaostal Tom Tom, v katerega je zaljubljena Eloise, sicer prostitutka iz izjemno dobrim okusom za literaturo. Slikar Geronimo, ki svoje slike ustvarja in jih namerava prodati za Izzyjeve, ker bi kot dela mrtvega umetnika veljale veliko več. Tu je še fant, ki si domišlja, da je peti član Beatlov in okajena Vivien, ki trdi, da je Izzyjeva zaročenka. Zanimiva ideja, ki pa velikemu Wimu, ni povsem uspela.

VREDNO OGLEDА**Primorski dnevnik**

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude

DZP doo z enim družabnim kom.

PRAE srl con unico socio

Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,

fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: <a href="mailto:gorica@primorski.eu

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 20.03
Dolžina dneva 13.50

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 19.55 in zatone ob 6.38

NA DANŠNJI DAN
2000 - Zelo vroče v večjemu delu Slovenije, marsikje se je ogrelo nad 35 °C. V Murski Soboti se je živo srebro povzelo do 37,9 °C, v Metliku so izmerili 37,5 °C, na Bizejskem 37,2 °C in v Mariboru 36,8 °C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.12 najniže -72 cm, ob 11.54 najvišje 56 cm, ob 17.50 najniže -34 cm, ob 23.27 najvišje 43 cm.
Jutri: ob 5.39 najniže -64 cm, ob 12.22 najvišje 56 cm, ob 18.27 najniže -34 cm, ob 0.01 najvišje 32 cm.

MORJE

Morje je razgiban, temperatura morja 23,6 stopinj C.

TEMPERATURE Č V GORAH

500 m	 25	2000 m	 12
1000 m	 22	2500 m	 8
1500 m	 17	2864 m	 5

UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 6,5 in v visokogorju 7,5.

Ciklonsko območje se pomika od severne Italije proti Ionskemu morju, ob tem bodo nad našo deželo v vseh slojih ozračja doteleki severovzhodni tokovi; danes in jutri bodo ti tokovi bolj suhi. Ob koncu tedna se nam bo lahko bližalo novo ciklonsko območje z Atlantika.

Po nižinah in ob morju bo jasno do zmerno oblagočeno vreme. Ozračje bo suho, zjutraj bo precej hladno. V hribih bo zmerno oblagočeno do krajevno spremenljivo. Na obali bo pihala zmerna burja, zjutraj na Tržaškem sprva lahko okrepljena.

Čez dan bo večinoma sončno. Veter bo slabel.

Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 16, na Primorskem do 18, najvišje dnevne od 22 do 26, na Primorskem do 29 stopinj C.

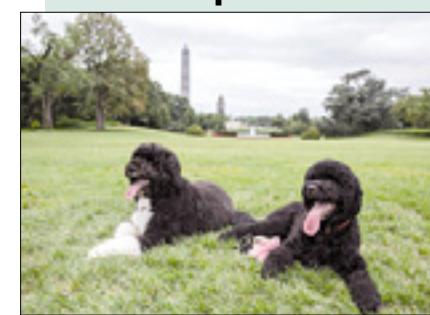
Prevladovalo bo pretežno jasno vreme. V hribih bo lahko nekaj občasne oblagočnosti. Na obali bo pihala zmerna burja, ki se bo popoldan postopoma obračala v zmorec na območju Lignana.

Jutri bo večinoma sončno.

V Postojni za konec poletja Zmaj 'ma mlade

POSTOJNA - V Postojni se je včeraj s koncertom Kirsty Almeida & The Troubadours ter Čupakabro začel 17. poletni kulturni festival Zmaj 'ma mlade, s katerim želijo organizatorji združiti pester nabor različnih dogodkov za obiskovalce vseh starosti v dva tedna užitkov za vse. V dveh tednih bo festival poleg uvodnega koncerta ponudil še vrsto nastopov slovenskih in tujih glasbenikov, kot so Nazzareno Zaconi trio, Nula Kelvina, Ana Pupedan, Avtomobili, Brendl Band, Lollobrigida ter Danilo Kocijančič Friends. Festival bo 1. septembra sklenil nastop skupine Katalena. Poleg glasbenega dogajanja bo na festivalu poskrbljeno za pestro ponudbo na gledaliških odrh in ulicah.

Podrobni program je na spletni strani www.zmaj-ma-mlade.com.

Ameriška predsedniška družina ima novega psa

WASHINGTON - Družina ameriškega predsednika Baracka Obama ima novega psa, ki so ga poimenovali Sunny (**na posnetku desno**), so v ponedeljek sporočili iz Bele hiše. Psička pasme portugalski vodni pes se je skotila junija lani, v Beli hiši pa bo delala družbo psu iste pasme Boju, ki s prvo družino živi od aprila 2009. Obamovi so sporočili, da so ime Sunny izbrali, ker ustrezata veselemu značaju psičke. "Domnevamo, da bo Sunny sledila Boju in delala predsedniku družbo v ovalni pisarni ter hodila na spreheode s prvo damo po družinski večerji ob 18.30," so zapisali na spletni strani Bele hiše.

Literarni natečaj Založništva tržaškega tiska**Po koncu začetek****Podgance**

Na vogalu te ulice je stala gostilna, zanikrna kot jaz. Na umazanem oknu so se posamezne črke njenega imena odlepile in škrba sta beseda HUURNI je začitniško skrivala ime njenega bednega obstoja. Plastični stoli so bili nekoč oranžni ali pa morda rdeči, težko je reči, ker se je v barvo zažrla temno siva plast umazanije ali pa le časa, ki se je na njih ustavl. Tudi vse ostalo je bilo sumljive čistoče, vključno z natakarico, ki je tudi po svojih letih odlično dopolnjevala inventar. Tja sem hodil jesti skoraj vsak dan, v času po tistem, ko je žena odšla. Ko me je zapustila. Nato sem se zapustil še sam. Nobene reči se mi ni ljubilo več dotakniti, v vseh kotih so bile smeti. Kupčki mojih sprhnelih las, tanke vejice, verjetno od zunaj, in mokast siv prah, podoben pepelu. Le od česa je to, sem se spraševal, od zunaj ali znotraj? Prah s ceste ali prah iz mene, ki se vsak dan razpadam, razpuščam kosce svojega bitja. Tudi jesti se mi ni ljubilo, jedel sem le redkokdaj. Kupil sem si kakšno konzervijo in jo presipal v lonec. Nobenega se mi ni ljubilo pomiti. Ko so se vsi lonci, kar jih je bilo, umazani nagrmadili na okoli, da se je kar tema delala od njih, sem jih nekega dne preprosto vrgel stran. Doma sploh nisem več jedel, v službi pa sem bil lačen. Ljudje okoli mene in njihovi sendviči, solatke in jogurtki. In Dober tek!, ta zoprni, zoprni Dober tek! Čim je kdo kaj prijal v roke, da bi si vtaknil v usta, že se je moral najti nekdo, ki mu je hitel želeti Dober tek!, kot da bo konec sveta in bo jutri zmajnako hrane. Tudi če je kdo samo peketal mimo pisarne, se je ob tej pomembni priložnosti, prehranjevanju, zagotovo ustavl in glasno poučil DOBER tek! Tudi sam sem ga moral momljati, Dober tek, Dober tek ..., zraven pa sem si mislil, kdo hudiča se je spomnil tega, in si škodoželjno predstavljal, da bi me kdo videl doma, sedeti pred televizorjem s plastično kanto fižola v eni roki in strokom česna v drugi. Večerjam, ja, Dober TEK!

Zatekal sem se v staro gostilno, ki je takrat še hiralna na vogalu. Pri njej me je privlačilo predvsem to, da sem se zanašal, da ne bo nikogar prineslo tja, ki bi se že zelel pogovarjati ali mi želel Dober tek! Ni sem žezel dobrega teka. Želel sem si, da sploh ne bi imel teka. Ponudba v gostilni je bila težka, mastna in žarka. Ko sem čakal na postrežbo, sem opazoval natakarico, ki se je z dolgimi polakiranimi nohti praskala po črnih najlonkah, Vrs! Vrs! Vrs!, da so me zaskele dlesni ob tem zvok. Nato se je kdaj zatopila v svoje roke in s konico enega nohta brskala umazanijo izza drugega. Ob tem je kdaj pustila vnem pripravljeni krožnik ob odprtini v kuhinjo. Lepljive pikice, ki so ji osta-

le na vršičku nohta, si je ogledala in nato obrisala ob najlonke. Raje sem nato strmel skozi okno, a videti ni bilo ničesar razen vej, ker je bil vogal poraščen z grmovjem, nekoč okrasnim grmičevjem, ki je pripadalo gostilni, zdaj pa je podivljano raslo, bilo je prava mini džungla sred mesta. Kot streha je prekrilo razpokane betonske plošče nekdanje terase in ustvarjalo hladen zelen tunel, v katerem je bilo slišati cel kup za mesto nenavadnih zvokov, kot da bi se vsa favna stisnila v ta kotiček. Cvikelatali so različni ptiči, sumelo je in pokljalo.

Tu je mirno živel par podgan. Ko sem eno prvič zagledal, mi je grizljaj obstal v ustih. Na drugi strani steklenih vrat, nekdanjega izhoda na teraso, je na zadnjih tačkah stala velikanska podgana in s krožnimi gibi glavice vihalo smrček. Rep se vil po tleh za njo in brčice so močno drhtele. Nato je nehala vohati in me pogledala naravnost voči. Oba sva nepremično obsedela in se gledala, kar dolgo, se mi zdi, dokler ni k nej prisikaljala še ena podgana. Samček je bil, zdaj vem, da je bil samček, on je bil malce daljši, a manj zalit kot ona. Takrat jo je pogledal in nato še mene, da bi videl, v kaj strmi, Kaj pa je?, je z glavico zamahnil proti njej. »Tale,« je pokimala proti meni, vedno je bila bolj podjetna kot on. On jo je vselej previdno opominjal, drezel jo je s tačico ob bok, tudi takrat mi je pokazal hrbet in naredil par krokov nazaj proti grmovju, češ, tale je pretežek zalogaj. Potem sem ju redno videval, kot da bi vedela, kdaj pride. Miza tik ob terasi je postala moj stalni prostor. Nekoč je deževalo in stiskala sta se skupaj pod velikim listom. On je pri tem izkoristil priložnost in jo nežno smrčkal za usosom. Vedno je znal najti trenutek, na primer ko je ona zavzetovohljala, da se je kako dotaknil, jo pobožal s tačko ali smrčkom ali stisnil obnjo svojo kosmato zadnjico. Njene živahne očke so šigale vsepovsod, vedno je našla kakšno misijo, na primer izyleči odvržen ostanek sendviča iz grmovja, in on ji je, korak ali dva za njo, drobencljaje sledil. Zame se ni zmenil dosti, pokazal mi je hrbet in opazoval njo, medtem ko sva si midva s samičko večkrat zazrila v oči. Poslej, se mi zdi, je ni več toliko zanimalo, ali imam za jesti, premerjala me je radovedno in kasneje razumevajoče. Za samčko ni imela toliko potapljenja, ko je s svojim smrčkom rinil v njenega, kdaj je nervozno trznila proč od njega ali ga grobo odrinila z bokom. Kar tako sta se kdaj tuodi poonegavila pred mojimi očmi, na sredji terase. On je nato dva krat veselo poskočil, ona stresla z glavico, jo nagnila postrani in me spogledala.

Prišlo je poletje, v gostilni je prah zatohlo goltal vročino. Komaj sem dihal, ko sem poziral mastne zalogaje. Natakarica se je enkrat spomnila in odprla okno pri terasi, ko sem prišel, sem videl, da je ne-predušna stena med mano in džunglo na oni strani odškrnjena. Namesto da bi sedel, sem stopil k oknu. Samička je prišla pogledat izpod grmovja, on ji je sledil kmalu zatem. Z njoo sva se malce začudeeno premerjala, komaj kak meter narazen, ker sem stal, je moral gledati kvísku in rahlo obotavljaje se je postavila na zadnji tački in povohaval naprej in nazaj. Tudi meni je bilo malce nerodno, nato pa sem napravič ustnice in zateskal z jezikom Cc, cc, cc! A, kar tako, se je pomirila in se trdnos usedla na zadnjico. S smrčkom je suvala v mojo smer. Samček se je motjal zadaj, zaposleno vohljal po tleh in mi imogrede vrgel pogled ali dva izpod čela, medtem ko sva se midva pogovarjala: Cc, cc, cc! in njeno vrtenje smrčka. Zamahnila je s prednjo tačico, kot da se me hoče dotakniti. Skočil sem do svoje mize in iz plastične košarice vzel prtič, na katerem je bilo nekaj razdrobljenih ostankov kruha. Upajoč, da niso preveč prašni, sem ga previdno podržal z roko skozi okno in vsebinsko stresel na tla. Z ne prevelikim zanimanjem, O, a tako, si jih je ogledala in vzel največji kos med tačici. Tedaj pa je vanjo skočil samček in ji ga hotel vzet. Naglo je poskočila in šavnila proti njemu, a imela je polne tačke in on jo je zrušil po tleh in ji skočil z vrat. Mikastil jo je, dokler se mu ni iztrgala in v bliskovitih črti izginila v grmovju. Samček je nato nekaj časa široko koracal po terasi, besno premetaval suhe koščke kruha in jih brez zanimanja potiskal s smrčkom. Slednjič se je ustavil in me pogledal. Nisem vedel, kaj naj rečem. Povesil je pogled in se počasi odpravil proti grmovju.

Nato ju nisem več videl. Vsaj nje ni bilo več na spregled. Samček je še enkrat prišel, sam. Obstal je sredi terase in odsotno pogledoval sem ter tja. Nato je pogledal mene, kot da nekaj sprašuje. Ni več, sem mu rekel. Ostal si brez svoje samičke. Zdaj si sam, samec. Zavrtalo me je v želodcu. Naredil je še par izgubljenih krogov in brezvoljno krenil v drugo smer. Hrano sem pustil na mizi, nisem se mogel prisiliti, da bi v tej gostilni kdaj še kaj pogolnil. Kupil sem si par loncev. Včasih mi uspe narediti tudi čisto soliden sendvič.

PO KONCU ZAČETEK

Literarni natečaj Založništva tržaškega tiska

ŠIFRA: KAVKA
Podgance

Objavljeno v Primorskem dnevniku dne 21. avgusta 2013

IME IN PRIIMEK _____

KONTAKT (telefon ali e-mail) _____

Odrezek pošljite na naslov Založništvo tržaškega tiska, Ul. Monterecci 6, 34137 Trst ali oddajte v Narodni in študijski knjižnici v Trstu.